

Резюме

[Євгеній Володимирович Мураєв](#) - экс-депутат Верховної Ради України двох скликань, экс-депутат Харківської обласної ради двох скликань, экс-власник телеканалу [NewsOne](#), син экс-власника телеканалу [НАШ](#).

Впродовж років публічної діяльності зробив низку резонансних [заяв та законопроектів](#), під час Майдану проголосував за “диктаторські закони”, заявляв, що у лютому 2014 року особисто доправив экс-прем'єра [Миколу Азарова](#) на територію Росії.

У 2004 році одружився з донькою экс-нардепа часів перебудови [Олега Таранова](#), якого називають засновником “Укрсиббанку”. Ймовірно, першим директором заводу “Рapid”, центрального [“родинного”](#) бізнесу сім'ї Мураєвих, був також Олег Таранов.

Політичну кар'єру почав у 2006 році з обрання депутатом Харківської облради, на цей же період припав бурхливий розвиток “родинних бізнесів”. У 2012-му став нардепом від Партії Регіонів, під час Майдану купив телеканал [NewsOne](#).

[Після Майдану](#) знову пройшов до Верховної Ради, на рік приєднався до “Опоблоку”, потім 2 роки був головою політради партії “За життя”. Вийшов з “За життя” через прихід до неї Віктора Медведчука, у той же період продав [NewsOne](#) партнерові Медведчука Тарасу Козаку. Впродовж 4 років існування NewsOne канал [отримував “попередження”](#) від Національної ради з питань телебачення, але каналу було поновлено ліцензію на 10 років.

[Після виходу](#) з “За життя” та продажу телеканалу було створено новий телеканал [НАШ](#) та нову партію “НАШІ”. Телеканал “НАШ” також регулярно отримував [“попередження”](#) Нацради і також продовжував працювати. У 2019-му безуспішно балотувався у Президенти та ВР.

За півроку до повномасштабного вторгнення, восени 2021-го, “НАШ” запустив масштабний проект [Тут наша земля - Формула країни](#), яка складалася з гучної рекламної кампанії, “тревел-шоу” на “НАШому” з Євгенієм Мураєвим у головній ролі та презентації “формули країни”, тобто майбутнього України, як його бачить Євгеній Мураєв. У січні 2022 року Велика Британія [заявила](#) про можливу роль Мураєва у разі вторгнення Росії, у лютому на канал було накладено [санкції РНБО](#).

[Після вторгнення](#) політик виїхав з країни, а власником [трьох найбільших](#) компаній родини став [Вадим Слюсарєв](#). На момент створення цієї довідки у травні 2024 року Мураєв перебуває у розшуці через звинувачення СБУ у державній зраді. Останнє відоме місце перебування - Відень, Австрія.

Зміст довідки

- [До 2006 року](#): ранні роки та перші родинні бізнеси
- [2006 - 2012](#): депутат облради та голова РДА
- [2012 - 2014](#): БР, Майдан, NewsOne, війна
- [2014 - 2018](#): NewsOne, Опоблок, За життя
- [2018 - 2021](#): “НАШ” та програні вибори
- [2021 - 2022](#): перед вторгненням
- [2022 - 2024](#): після повномасштабного вторгнення Росії
- [Родинні бізнеси](#) Мураєвих та їхні суди
- [Телеканали](#): NewsOne, “НАШ” та Робінзон
- [Заяви та законопроекти](#) щодо резонансних питань
- [Афіліації](#): родина, партнери, помічники
- [Застереження](#)

До 2006-го: ранні роки та перші родинні бізнеси

[За даними](#) Liga.net, Євгеній Мураєв народився 2 грудня 1976 року у [Змієві](#) Харківської області. У 1994 році закінчив харківський ліцей №27, а у 1999-му - Харківський національний університет імені Каразіна за спеціальністю “фінанси та кредит”.

[Родинні бізнеси](#)

У 90-х/00-х роках було створено перші 7 компаній, які пізніше мали пряму афіліацію з родиною Мураєвих: [Українсько-сибірський “Рapid”](#), [Спецмонтаж](#), [МКМ](#), [МКМ Харків](#), [Креатів](#), [Сир-експорт](#) та [Агенцію комерційної безпеки](#). Серед напрямків їхньої діяльності були виробництво металевих та дерев’яних виробів і оптова торгівля, зокрема, паливом. Більшість видань [вказує](#), що батько Євгенія Мураєва [Володимир](#) +/- у цей період працював генеральним директором [Українсько-сибіського “Рapidу”](#), але згідно [довідці](#) “Офіційної України”, директором заводу “Рapid” на початку 90-х був не Мураєв-батько, а [Олег Таранов](#), майбутній тесть Євгенія Мураєва.

[За даними](#) Liga.net, Євгеній Мураєв почав працювати у родинних компаніях у 2001 році - очолював спочатку компанію [МКМ](#), а потім компанію [МКМ Харків](#).

Афіліації

У 2004 році Євгеній Мураєв одружився з [Валерією Тарановою](#), середньою донькою [засновника](#) “Укрсиббанку”, екс-нардепа та впливового харківського діяча часів перебудови [Олега Таранова](#).

“Родинного зв’язку” Мураєвих з прем’єром-втікачем Миколою Азаровим, про який багаторазово [згадували](#) ЗМІ, ймовірно, не існує - він не підтверджується нічим.

Інформація про те, що Валерія Таранова є [племінницею](#) Вадима Рабіновича, ймовірно, неправдива - вона не підтверджується нічим і [спростована](#) самою Валерією.

2006 - 2012: депутат облради та голова РДА

Політична кар’єра

У 2006 році був обраний [депутатом](#) Харківської облради від партії “Віче” [Інни Богословської](#) (нині партія переіменована на [Акцент](#)).

Зв’язок Євгенія Мураєва з “Віче” та Інною Богословською був, ймовірно, ситуативним - на парламентських виборах 2007 року він [балотувався](#) до Верховної Ради вже від блоку [КУЧМА](#), посідаючи у переліку сходінку №10. До парламенту не пройшов, бо партія набрала 0,1% голосів. Лідером “КУЧМИ” був [відомий](#) нардеп [Олександр Волков](#), а серед партій, які сформували блок, була [партія “Центр”](#), яка десятима роками пізніше перетвориться на партію Рабіновича-Мураєва “За життя”. Одним із кандидатів у списку був тесть Євгенія Мураєва [Олег Таранов](#) (№24).

15 квітня 2010 року Віктор Янукович призначив Мураєва [очільником](#) Зміївської РДА.

15 листопада 2010 року [став депутатом](#) Харківської облради вдруге - цього разу він балотувався від Партії Регіонів. В якийсь період між 2007 та 2012 роками був помічником Миколи Азарова, на той момент [нардепа](#).

Працював головою РДА та депутатом облради лише два роки - вже у листопаді 2012-го [пройшов](#) із Партією Регіонів до Верховної Ради .

Родинні бізнеси

У цей період бізнеси, пов’язані з родиною Мураєвих активно розвивалися: [перший Рапід](#) перетворився на нову [юридичну особу](#), було створено компанію [Альтеп](#), яка згодом

володітиме котельнями у Зміївському районі, та компанію [Східна фінансова група](#), яка згодом стане засновницею низки компаній родини

Скандал з Національним парком “Гомільшанські ліси”

НПП [Гомільшанські ліси](#), площею більш, ніж 14 тисяч гектарів, був [створений](#) у 2004 році. Розташований на території Зміївського району Харківської області.

У грудні 2011 року, тобто в період коли Євгеній Мураєв був депутатом облради та головою Зміївського району, одна з компаній, пов’язаних з родиною Мураєвих ([Ново-Зміївське](#)) [купила](#) на торгах заарештований комплекс літнього відпочинку Харківського приладобудівного заводу, який [знаходився](#) у Короповому біля “Гомільшанських лісів”. Прокуратура та Фонд Держмайна намагалися скасувати торги в суді, але успіху [не мали](#). У цьому ж Коропові Євгеній Мураєв, як голова району, [влаштував](#) свято Масляної “с цыганским ансамблем и медведем” менше ніж за рік до купівлі комплексу. Ще одна Масляна у Коропові була [організована](#) Мураєвим у 2012 році, коли [Ново-Зміївське](#) вже володіло базою відпочинку.

У квітні 2012 року з директором парку [не поновили](#) контракт без пояснення причин колективу. Двома тижнями пізніше Євгеній Мураєв [заявив](#), що парк знаходиться у занедбаному стані. Колектив “Гомільшанських лісів” [висунув кандидатом](#) на посаду директора головного лісного парку, але Євгеній Мураєв пропонував призначити директором депутата Зміївської райради [Івана Северіна](#). Іван Северин на той момент був відомий тим, що у 2010 році він пропонував ліквідувати національний парк, як такий - [зібрав підписи](#) місцевих мешканців та передав їх Євгенію Мураєву.

Екологічна група [Печеніги](#) провела [акцію протесту](#) проти призначення Северіна, але він все ж очолив парк. У 2013 році на колишній базі Харківського приладобудівного заводу, яку придбало “Ново-Зміївське”, [почалися](#) будівельні роботи та вирубка дерев. Трьома роками пізніше, у 2016 році, Євгеній Мураєв [обурювався](#) роздачею землі новим головою району.

2012 - 2014: ВР, Майдан, NewsOne, війна

До та під час Майдану

У листопаді 2012 року був [обраний](#) народним депутатом від “Партії регіонів”, виграв з високим результатом у 56% голосів. Балотувався на Зміївщині, у мажоритарному окрузі №181.

Після обрання почав з’являтися в ефірі національних телеканалів - заяви цього періоду описані у розділі [Заяви та законопроекти](#).

Під час Майдану:

- у січні 2014 року проголосував за [диктаторські закони](#).
- у січні 2014 року [стало відомо](#), що Євгеній Мураєв придбав у “опоблоківця” [Вадима Рабіновича](#) маловідомий на той момент телеканал [NewsOne](#), а [також](#) сайт [MIGnews](#).
- у лютому 2014 року [особисто доправив](#) прем’єра-втікача [Миколу Азарова](#) у російський Белгород.

Після Майдану та початку російсько-української війни

У червні 2014 року, після оголошення результатів президентських виборів, [вийшов](#) з фракції Партії Регіонів та приєднався до депутатської групи [За мир та стабільність](#). Уповноваженим представником цієї групи був Євген Балицький, нині відомий як російський [гауляйтер](#) окупованої частини Запорізької області.

2014 - 2018, NewsOne, “Опоблок”, “За життя”

Рік у “Опоблоці”, два роки в “За життя”

- Восени 2014 року Євгеній Мураєв пройшов у Верховну Раду як депутат-[мажоритарник](#) від округу №181 (Зміївський район Харківської області), де [набрав](#) майже 50% голосів. Став членом Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики. В опозиційному середовищі мав високий вплив від початку каденції - у березні 2015 року экс-нардеп Партії Регіонів [Борис Колесніков](#) оголосив про створення так званого [“опозиційного уряду”](#), у якому Євгенію Мураєву було запропоновано місце “Міністра економіки”.
- У червні 2015 року [приєднався](#) до фракції [Опозиційний блок](#), де пробув лише рік - у червні 2016-го [вийшов](#) з фракції.
- У липні 2016 року Вадим Рабінович та Євгеній Мураєв [створили](#) партію “За життя” на базі партії Рабіновича “Центр”. Вадим Рабінович [став](#) головою партії, а Євгеній Мураєв - [головою](#) політради партії.

- 30 липня 2018 року Віктор Медведчук, який не займав публічних посад з 2004 року, повернувся у публічну політику і разом з Вадимом Рабіновичем [оголосив](#) про політичний союз із партією “За життя”.
- 21 вересня 2018 року, за два тижні до завершення продажу телеканалу [NewsOne](#), Євгеній Мураєв [заявив](#), що залишає політичний проект “За життя” і планує створення власної політичної сили. Пізніше, він [пояснював](#), що вийшов з партії “коли туди зайшов Медведчук”.
- 27 вересня 2018-го була [озвучена](#) назва партії [НАШІ](#) та оголошено про початок активної діяльності.

З 2016-го по, щонайменше, 2019 рік Євгеній Мураєв був членом правління [Харківської Федерації боксу](#).

У цей період зробив низку резонансних заяв - детальніше у розділі [Заяви та законопроекти](#).

Допомога на оренду житла та рейтинги депутатів

- Згідно [дослідження](#) “Комітету виборців України”, у 2015 році отримував бюджетні кошти на оренду житла, маючи ~94 мільйони гривень статків.
- На думку “Комітету виборців України” Євгеній Мураєв був [найменш продуктивним](#) депутатом скликання - за 4 роки він відвідав лише [29% засідань](#) та подав 160 законопроектів, жоден з яких не було ухвалено.
- У [рейтингу нардепів](#), проекти яких найчастіше визнавалися корупційними Комітетом Верховної Ради з питань протидії корупції у перші два роки роботи ВР восьмого скликання, Євгеній Мураєв також посів місце №1.

Зростання та продаж NewsOne

У цей період дуже активно розвивався [NewsOne](#). У грудні 2014 року телеканал вийшов на новий рівень і почав [прямоефірне мовлення](#) з нової студії, хоча на той момент був недостатньо популярним, аби потрапити до [телереєтингів](#). У червні 2016-го NewsOne вже посідав місце №15 (тут і далі [рейтинги](#) наведені для цільової аудиторії “повнолітні мешканців міст 50+”).

[Продаж](#) відбувався у кілька етапів у 2018 році:

- у квітні 2018 року Євгеній Мураєв передав компанію [Новини 24 години](#) своєму батькові [Володимиру](#),
- у червні 2018-го Володимир Мураєв передав компанію власній кіпрській офшорній структурі [Demosena Investments](#),

- 29 серпня 2018-го Мураєв-батько [передав](#) NewsOne в управління экс-заступнику голови АП часів Януковича [Андрію Портнову](#) на зустрічі у Відні,
- 5 жовтня канал було [продано](#) Тарасу Козаку, а Андрій Портнов [заявив](#), що в цілому угоду розриває, але буде допомагати каналу, доки той транслюватиме опозиційну до влади риторику.

Під час фінального етапу продажу Верховна Рада раптово [спробувала](#) накласти на канал санкції, але спроба лишилася незавершеною - Петро Порошенко 4 місяці не скликав РНБО з питання санкцій для NewsOne, а коли засідання все ж відбулося, санкції накладені [не були](#). Заблоковано канал було лише двома роками пізніше, [у лютому 2021](#) року.

Розслідування, суди та конфлікти

Позови про честь та гідність

Позов проти “Громадського” та Ірини Ромалійської

Восени 2016 року стало відомо, що Євгеній Мураєв [подав до суду](#) на “Громадське радіо” та журналістку Ірину Ромалійську. Він вимагав визнати недостовірною і видалити озвучену в ефірі інформацію:

- про те, що у вересні 2014 року він їздив до Москви у Держдуму, а українське МВС порушило проти нього справу;
- про те що “його звинувачують у дуже проросійських поглядах”.

У процесі тяжби [з’ясувалося](#), що у вересні 2014 року Євгеній Мураєв [дійсно літав](#) до Москви, причому двічі. Але це сталося не 17 вересня, як стверджували журналісти, а 10-11 та 15-го вересня і справу з цього приводу МВС не порушувало. Суд [визнав інформацію](#) про подорож недостовірною і зобов’язав “Громадське” її спростувати. Висловлювання про проросійські погляди було визнано оціночним, тобто таким, що спростуванню не підлягає. Апеляцію “Громадське” теж [програло](#).

Позов проти нардепів Левуса та Висоцького

У березні 2016 року два народних депутата “Народного фронту” [Андрій Левус](#) та [Сергій Висоцький](#) опублікували на своїх facebook-сторінках текст, в якому Євгенія Мураєва називали “ватніком”, який веде антидержавну діяльність. Мураєв звернувся до суду з вимогою зобов’язати депутатів видалити пости, а також виплатити йому 75 000 гривень за моральну шкоду. Суд першої інстанції визнав його [правим](#), але нардепи [скасували](#) рішення у Верховному суді.

Тарифні протести 2016 року та “плівки Рожкової”

Восени 2016 року у Києві та інших українських містах [проходили протести](#) з вимогами про повернення банківських вкладів, зниження тарифів, підвищення зарплат та відставку голови Нацбанку Валерії Гонтаревої.

СБУ [заявляла](#), що протести готує Росія, з метою дестабілізації України, організації дострокових виборів та зриву роботи по впровадженню безвізового режиму на саміті “Україна - ЄС”, який мав відбутися 24-го листопада. Крім того, широко обговорювався [дамп листування](#) Владислава Суркова, помічника російського президента, опублікований хакерською групою “Кіберхунта” наприкінці жовтня 2016-го. Однією з тем у даних дампу був план “Шатун”, який передбачав організацію “тарифного Майдану” (втім, справжність листування не доведено).

Організатори протестів, зокрема Юлія Тимошенко та Євгеній Мураєв, [стверджували](#), що звинувачення безпідставні. На [кількатисячному](#) мітингу 15 листопада 2016 року журналісти “Радіо Свобода” [зняли на відео](#), як учасники протестів обговорювали фінансову винагороду за свою присутність на мітингах, а біля Маріїнського парку [було помічено](#) тітушок.

Під час “тарифних протестів”, 10 листопада 2016-го заступниця голови Нацбанку Катерина Рожкова [заявила](#), що її телефон прослуховують. [За словами](#) Євгена Мураєва, вже 15-го листопада невідомий чоловік передав йому флешку, на якій містилися 90 годин [телефонних розмов](#) Рожкової, які Мураєв [передав телеканалу NewsOne та СБУ](#).

У грудні 2016-го голова Нацбанку Валерія Гонтарева [натякнула](#), що пов’язує мітинги та прослуховування Рожкової з націоналізацією Приватбанку.

Справу щодо змісту телефонних розмов НАБУ [відкрило](#) у лютому 2017-го, довга [судова тяжба](#) наразі не завершилася нічим - на момент підготовки цієї довідки Катерина Рожкова [продовжує](#) працювати в НБУ.

У березні 2017 року Євгеній Мураєв [заявляв](#), що Валерія Гонтарева - ворог держави.

ГПУ та справа про податки

У липні 2017 року ГПУ відкрила кримінальне провадження № 42017000000002307 [щодо Євгенія Мураєва](#), йому інкримінували ухилення від сплати податків в [особливо великих](#) розмірах. Мураєв називав провадження [маячнею](#).

Слідчі встигли отримати у київському Печерському суді дозволи на [документальну перевірку](#) діяльності нардепа за 17 років, та на [обшук](#), але Євгеній Мураєв звернувся до суду у Харкові, оскаржив сам наказ про податкову перевірку і виграв в усіх [трьох інстанціях](#).

У червні 2018-го справа продовжилася - цього разу слідчі посилалися на [декларацію 2017 року](#) і вказаний у ній об’єкт нерухомості, що знаходився в оренді у [завод “Рapid”](#), а також на доходи, отримані від надання майна в оренду компанії [Новини 24 години](#). Було отримано

[ухвалу на обшук](#) заводу, [ухвалу на обшук](#) телекомпанії та [ухвалу на доступ](#) до рахунків Євгенія Мураєва. У травні 2018-го ДФС [нарахувала](#) Мураєву додаткові грошові зобов'язання та штрафи на суму біля 27 мільйонів гривень.

У жовтні 2018-го Євгеній Мураєв в суді скасував дозвіл суду на [цю перевірку](#), а потім і [наказ ДФС](#) про її проведення. 13 лютого 2019 року ГПУ [допитали](#) Євгенія Мураєва, на той момент вже кандидата в Президенти, як свідка у справі. На допиті він скористався 63-ю статтею конституції, яка дозволяє не свідчити проти себе чи членів своєї родини. За півроку суд [скасував](#) рішення ДФС про нарахування додаткових 27-ми мільйонів.

У 2022 році ДФС [поновила](#) дію наказу, але, судячи з відсутності судових справ у цьому провадженні, подальших дій ГПУ у ньому, ймовірно, не було.

Висловлювання про Олега Сенцова

7 червня 2018 року Євгеній Мураєв в ефірі телеканалу “112 Україна” [назвав](#) Олега Сенцова людиною, яка “готувала підпали та вибухи”. На той момент викрадений з території України Олег Сенцов голодував у російській тюрмі, а низка блогерів та ЗМІ кілька днів [популяризувала](#) “протоколи Афанасьєва” (матеріали допиту у російській “справі” Олега Сенцова).

Наступного дня парламентська фракція БПП [звернулася](#) до Нацради з питань телебачення з вимогою скасувати ліцензію телеканалу NewsOne, а Мураєв [назвав](#) ситуацію “приводом, якого чекала тупа машина пропаганди”.

Наступного дня ГПУ [відкрила провадження](#) проти Мураєва за статтею “державна зрада”, формальною [підставою стала](#) промова нардепа Сергія Пашинського з трибуни Верховної Ради. На початку вересня Незалежна медійна рада опублікувала [висновок](#) про порушення стандартів достовірності та збалансованості у висловлюванні Мураєва

12 жовтня 2018 року СБУ все ще [продовжувала](#) слідство.

Спростований зв'язок з Дерипаскою та провокація “колеги Шарія”

11 вересня 2018 року на каналі “Еспресо ТВ” вийшла програма “Шустрова Live” (випуск програми наразі [видалений](#) з Youtube). У ньому журналісти [заявили](#), що до фінансування [NewsOne](#) може бути причетний російський олігарх Олег Дерипаска, за допомогою схеми з поставкою вентиляційного обладнання компанією родини Мураєвих [Спецмонтаж](#).

Після виходу програми [виявилось](#), що вся озвучена теорія базувалася на “документах”, які сфабрикував та передав журналістам знайомий “блогера” Анатолія Шарія. Журналісти не перевірили зв'язки компанії, про яку йшла мова (у “документах” була вказана компанія [СТ Спецмонтаж](#), яка не має до Мураєвих [жодного стосунку](#)) та спиралися на єдине джерело, слова незнайомої людини, з якою спілкувалися лише онлайн, і ретельної перевірки якої не проводили.

Євгеній Мураєв [позивався](#) з цього приводу до [Дмитра Костюка](#) - на той момент журналіста телеканалу “Еспресо”. Справу [програв](#) у 2020 році, на той момент Костюк вже був нардепом від “Слуги Народу”.

Суд із НАЗК через протокол про конфлікт інтересів

У грудні 2016 - квітні 2017 року Євгеній Мураєв та НАЗК [обмінялися](#) низкою листів - Агентство адресувало Мураєву 4 запити, які стосувалися можливого конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю у народного депутата корпоративних прав на [Новини 24 години](#), компанію-власницю телеканалу NewsOne.

Мураєв 4 рази відповів зверненнями з вимогами роз'яснити норми антикорупційного законодавства, одне зі звернень було на депутатському бланку. НАЗК зробило висновок, що у таких діях народного депутата наявний конфлікт інтересів і 24 травня 2017 року склало відповідний протокол. Також НАЗК запитувало документи у директорки [Новини 24 години](#), але та їх [не надала](#).

Євгеній Мураєв [звернувся](#) до суду з позовом до НАЗК, у якому просив суд визнати протиправним цей протокол. Судді ОАСКу [стали на бік](#) НАЗК, апеляцію нардеп також [програв](#), але у 2020 році [виграв](#) у касації.

2018 - 2021, “НАШ” та програні вибори

Розкол “регіонів” та російські санкції

Восени 2018 року “регіональний табір” остаточно розколовся на кілька політичних сил, ключовими з яких були ОПЗЖ та Опозиційний блок. Невдовзі частина ключових конкурентів ОПЗЖ потрапила під російські санкції. Розкол виглядав так:

- **“За життя” - ОПЗЖ**

Влітку 2018-го Віктор Медведчук повернувся у публічну політику і [об'єднався](#) з Вадимом Рабіновичем під брендом “За життя”. Майже одразу після цього голова політради партії Євгеній Мураєв з партії [пішов](#).

У листопаді 2018-го було [підписано угоду](#) між головою Опоблоку Юрієм Бойком та головою “За життя” Вадимом Рабіновичем про об'єднання, створення спільної політичної сили ОПЗЖ (Опозиційна Платформа “За життя”) та висунення Юрія Бойка у Президенти від об'єднаної сили.

- **Опозиційний блок**

“Опозиційний блок” [виключив](#) з фракції власного лідера Юрія Бойка, а також Сергія Львовочкіна через підписання угоди про створення ОПЗЖ і замість Бойка фракцію очолив Вадим Новинський.

У Опоблоці лишилися як люди, яких пов'язують з Рінатом Ахметовим (Вадим Новинський, Олександр Вілкул, Олександр Воропаєв, Володимир Гусак etc), так і [афілійовані](#) з Віктором Медведчуком Тарас Козак та Василь Німченко і навіть сам Вадим Рабінович, який не міг покинути фракцію без втрати мандата.

- **Євгеній Мураєв та НАШІ**

Після [виходу](#) з “За життя” Євгеній Мураєв, який вийшов з “Опоблоку” задовго до остаточного розколу, [створив](#) власну партію [НАШІ](#), але на парламентських виборах 2019-го знову об'єднався з “Опоблоком”.

У грудні 2018 року соціологічна служба “Рейтинг” провела дослідження, [яке показало](#), що на підконтрольних територіях Донецької й Луганської областей Євгеній Мураєв вийшов у рейтингу потенційних президентів на третє місце після Юрія Бойка та Володимира Зеленського - цей показник був набагато вищим за показник Мураєва в цілому по країні.

- **Російські санкції**

25 грудня 2018 року Росія [додала](#) до свого санкційного списку низку людей, у тому числі Євгенія Мураєва, Вадима Новинського, мера Одеси Геннадія Труханова, Олександра Вілкула та братів Добкіних.

Сам Мураєв [пояснював](#) санкції так: “ні Рабіновича, ні Бойка у цьому списку немає. Але у цьому списку є всі ті, хто не увійшов в об'єднання, яке сформував Медведчук в інтересах Порошенка”. Крім того, він [заявив](#), що через санкції було заморожено “всі активи” та “великі гроші”, які були в Росії у нього та [його родини](#).

Кількома роками пізніше радник голови ОП Михайло Подоляк [заявив](#), що на Мураєва російські санкції були накладені “тому що без дозволу конкурував з Медведчуком за можливість просувати інтереси Росії”.

У цей період зробив низку резонансних заяв - детальніше у розділі [Заяви та законопроекти](#).

“НАШІ” та балотування у Президенти

Євгеній Мураєв став керівником партії [НАШІ](#) 21 вересня 2018. До цього партія мала назви “Перемога”, “Сила Народу” та “Український формат”.

10 січня 2019 року партія [висунула](#) Євгенія Мураєва кандидатом у Президенти України, на початку лютого була опублікована його [передвиборна програма](#). Пізніше [журналісти](#) [“Схем” виявили](#), що фінансувати партію допомагав [Вадим Слюсарев](#).

4 березня 2019 року було оприлюднено [результати опитувань](#) щодо кандидатів у Президенти України. Євгеній Мураєв посів 8-ме місце у рейтингу з результатом в 1,7% і трьома днями пізніше [зняв свою кандидатуру](#) на користь ще менш популярного

Олександра Вілкула, який посідав 11-ту сходинку рейтингу з результатом в 1,1%. На цій же прес-конференції Мураєв повідомив про те, що його партії “НАШІ” [планує об’єднання](#) з партією Олександра Вілкула “Опозиційний блок - партія миру та розвитку”

Парламентська кампанія з “Опоблоком”

10 червня 2019 року відбувся з’їзд “Опоблоку” (видання “Лівий берег” [назвало](#) цю партію “Ахметівським крилом” розколотої “партії Регіонів”). Першим [у списку](#) став Євгеній Мураєв, другим - Олександр Вілкул, також у переліку були мери Харкова, Одеси, Маріуполя, Запоріжжя та Ужгорода і [майбутній](#) заступник голови ОП Ростислав Шурма. Згідно репортажу “Радіо Свобода”, на з’їзді [закликали](#) до переговорів з Росією, скасування мовного закону, люстрації та декомунізації, називали війну “громадянським конфліктом”, а УПЦ МП – єдиною канонічною церквою в Україні.

15 червня 2019 року Євгеній Мураєв [заявив](#) про включення у виборчий список заарештованого экс-нардепа Олександра Єфремова (був підозрюваним у держзradі, захопленні Луганської ОДА та сприянні створенню так званої “ЛНР”), який на той момент перебував у СІЗО, але ЦВК не це [не погодилася](#). Мураєв та “Опоблок” судилися з ЦВК, але [прогнали](#).

В результаті виборів партія “Опозиційний блок” [не пододала](#) прохідний бар’єр і Євгеній Мураєв не потрапив у Верховну Раду.

Розслідування, суди та конфлікти

Офшор Demosena та російський Промсвязьбанк

На початку грудня 2018 року журналісти телеканалу “24” [заявили](#) про зв’язок каналу [НАШ](#) із російським “Промсвязьбанком”. На думку журналістів, такий зв’язок доводили два кіпрських офшори - компанія-власниця “Нашого” [Demosena Investments](#) та компанія [Bimersano Services](#), яка володіла 9,96% акцій російського “Промсвязьбанку”, який обслуговував фінансові операції російського міністерства оборони. До обох офшорів мали стосунок дві жінки - Єлена Псінтру та Зої Іоанну.

Обидві жінки, ймовірно, займаються масовою реєстрацією офшорних компаній - з Єленою Псінтру [афілійовано](#) 215 компаній, а з Зої Іоанну - [144 компанії](#). Втім, правоохоронці, ймовірно, вважають цей зв’язок релевантним - у 2022 ці дані [використовували](#) в суді під час отримання ухвали на обшук.

Суди про честь та гідність

- Наприкінці 2018 року Євгеній Мураєв [позивався](#) до Іллі Киви - той заявив в ефірі телеканалу “Еспресо”, що Мураєв “летає в Москву”, “деньги получают с Москвы на открытие этих телеканалов, также будет открыт ряд интернет-изданий”. У 2020 році суд [виграв](#) Мураєв.
- У жовтні 2019 року Євгеній Мураєв [позивався](#) до Ігоря Мірошніченка через те, що Мірошніченко в ефірі NewsOne сказав, що Мураєв “українських заручників Кремля називає терористами” так само, “як і його московські куратори”. Справу [виграв](#) Мураєв на початку 2021 року.

Межигір'я, “Скомпані” та Олексій Вороненко

У квітні 2019 року на конкурс АРМА щодо арештованого майна екс-резиденції Віктора Януковича “Межигір'я” [подалися](#) три компанії. Однією з них, [Скомпані](#), на той момент [керував](#) екс-помічник Євгенія Мураєва [Олексій Вороненко](#) - саме ця компанія і стала [переможцем](#), причому рішення про це тендерний комітет АРМА ухвалив одноголосно. Головою АРМА на той момент був [Антон Янчук](#).

Журналісти [пов'язували](#) Вороненка з Мураєвим, [низка нардепів](#) та [Transparency International](#) закликали АРМА зупинити підписання договору на передачу резиденції, а громадська організація, яка керувала “Межигір'ям” до того, [подала на](#) АРМА в суд. У червні 2019-го журналісти “Схем” у розслідуванні [АРМАгеддон для Межигір'я](#) проаналізували фінансові звіти компанії [Скомпані](#), та дійшли висновку, що компанія не вела ніякої господарської діяльності та надала неправдиву інформацію щодо попередньої успішної участі в аукціонах і наявності домовленостей із заявленими партнерами. Крім того, розслідування виявило, що тодішній співвласник “Скомпані” [Сергій Коренєв](#) за кілька місяців до скандалу з Межигір'ям [придбав пул активів](#) збанкрутілого “Брокбізнесбанку”, власниками якого є структури, наближені до біглого українського олігарха Сергія Курченка - за 0,066% від балансової вартості активів. В результаті договір на передачу Межигір'я зі “Скомпані” підписано [не було](#).

НАЗК та декларація 2015 року

У червні 2018 року НАЗК вирішило провести повну перевірку декларації Євгенія Мураєва за 2015 рік і у лютому 2019 року ухвалило рішення про [недостовірне декларування](#) на суму понад 250 прожиткових мінімумів та наявність ознак незаконного збагачення. Мова йшла про те, що Мураєв вказав недостовірну інформацію щодо свого внеску у статутні капітали компаній-власниць каналів [NewsOne](#) та [Робінзон](#), висновок було скеровано до НАБУ.

Євгеній Мураєв звернувся до Харківського адмінсуду і той [постановив](#), що перевірка та рішення НАЗК були протиправними, бо між рішенням про перевірку та рішенням про її результат пройшло занадто багато часу. В апеляції Мураєв теж [виграв](#), а касацією після першої [невдалої спроби](#) НАЗК займатися не стало.

2021 - 2022: перед вторгненням

“Тут наша земля” і “Формула країни”

Реклама на Будинку профспілок та старт у річницю “Жовтневої революції”

На початку вересня 2021 року на київському Будинку профспілок, одному з символів Революції Гідності, було [розміщено](#) великий банер з портретом Євгенія Мураєва, картою України, написом “Тут наша земля” та логотипом телеканалу [НАШ](#) - п’ятикутною зіркою. Інформаційним меседжем плакату слугувала фраза “7 листопада (тобто в річницю “Жовтневої революції” - прим.ред.) ми обговоримо з вами формулу країни”.

Після хвилі обурення у соцмережах банер з Будинку профспілок зняли (але [невідомо](#), хто саме це зробив), а голова Київської ради профспілок Валерій Мельник [заявив](#), що “люди, які вішали банер, помилилися. Там повинна висіти соціальна реклама”. Тло банера імітувало фасад Будинку профспілок, тобто, ймовірно, його було розроблено спеціально для розміщення на цій будівлі.

Аналогічні віжуали з’явилися на білбордах у [центрі та на заході](#) України і викликали обурення як місцевої влади, так і громадян. Генпродюсер “НАШого” [Владімір Грановські](#) [заявив](#), що “люди, які, всупереч закону, зривають банери, показують, що на тій території, де вони живуть, центральна влада не працює та існує якась влада вулиці...ми вважаємо це політичною декларацією, де місцеві громадські групи демонструють центральній владі, що її влади в регіоні немає”. Масштаб рекламної кампанії змушував деякі ЗМІ [задаватися питанням](#), звідки Євгеній Мураєв взяв аж такі великі гроші.

Тревел-шоу “Тут наша земля”

4 вересня 2021 року на “НАШому” [стартувало](#) шоу “Тут наша земля”. Відео випусків переважно видалено з мережі, але концепт шоу [ретельно дослідили](#) журналісти “Детектора” - він полягав у тому, що кожної суботи телеканал [НАШ](#) впродовж 8-ми годин демонстрував подорожі Євгенія Мураєва ринками, школами, лікарнями та заводами країни, у яких той спілкується з “простими людьми”, “жорстко звертається” до української влади та вирішує місцеві проблеми на фоні розповідей про музеї, природні зони та пам’ятки регіону.

На відміну від території розміщення білбордів з рекламою шоу (вони були розміщені у центрі та на заході України), шоу відвідувало протилежний край, області з відносно високою підтримкою “регіонального табору” - Харківщину, Донеччину, Одещину, Херсонщину, Миколаївщину, Дніпропетровщину. Єдиними виключеннями були Черкащина (куди їздив у якості ведучого не Мураєв, а [Олександр Долженков](#)) та Сумщина (у розповіді про яку постійно акцентувалася тема кордону з Росією). Перший випуск шоу був присвячений подорожі на батьківщину Євгенія Мураєва, у Зміїв Харківської області. Крім того, під час демонстрації шоу гості у студії обговорювали українську політику, а ролики супроводжувалися текстами:

Цитати з [огляду “Детектора”](#) :

- На початку ролика [перераховують](#) народи, для яких Україна була “ласим шматком”: “Монголо-татари, литовці, Річ Посполита, німецько-фашистські загарбники”. Так, [НАШ](#) згадав про Монгольську імперію, яка атакувала Київ вісімсот років тому. Але не помітив Росію, що прямо зараз окупує Крим та частини Донецької й Луганської областей. Володимира Путіна пізніше, принаймні, [показали](#) на словах “але що б там не було”. Проте поява виявилася змазаною — за президентом Росії одразу йшов президент США із явним візуальним натяком, що імперії ділять Україну. Згадка Революції гідності обійшлася без тонких натяків — поверх кадрів Майдану на “Нашому” просто [начитали](#): “Плюндрували, нехтували, нівечили”.
- В ефірі проєкту ведуча [жаліється](#), що розмови про новий напад Росії відлякують інвесторів. Кореспондент на кримській дамбі [просуває](#) ідею подачі води на півострів. Мураєв [іронізує](#) про досягнення радянських окупантів та “нащадків Революції гідності”. [Дискредитує](#) силу української армії. Виступає за відновлення економічної співпраці з Росією, особливо під час відвідування заводів. Та критикує декомунізацію, особливо під час відвідування музеїв.

“Формула країни”

“Формула країни”, обговорення якої анонсувалося у рекламній кампанії, відбулася не 7-го, а 19-го листопада і виявилася презентацією Євгенія Мураєва на телеканалі [НАШ](#). Відео презентації було [видалено](#) з Youtube (лишилися лише короткі [ролики в tiktok](#) та [facebook-сторінка](#)), але “Детектор” опублікував докладний опис події - матеріал під назвою [Ксенофобний апокаліпсис](#).

Згідно даних “Детектора”, на презентації Мураєв розповів, що світовий капітал почав війну за господство, у майбутньому буде колапс цивілізації, а Україна поставлятиме їжу голодуючій планеті, натякнув, що коронавірус був створений штучно, а міжнародні організації можуть бути дотичними до геноциду людства за допомогою “ГМО, пропаганди ЛГБТ, секретних біолабораторій по всьому світу та насильницьких методів вакцинації” etc. І закликав до “геополітичного об’єднання на території всієї Євразії”, критикуючи наявні об’єднання - ЄС, НАТО та ООН, та стверджуючи, що на фоні нового континентального союзу питання “Чий Крим?” втратить актуальність.

Інші резонансні заяви цього періоду - у розділі [Заяви та законопроекти](#).

Заява очільниці МВС Великої Британії

22 січня 2022 року Міністерка закордонних справ Великої Британії Ліз Трасс [заявила](#), що російська влада прагне встановити проросійського лідера в Києві, оскільки розглядає питання про вторгнення та окупацію України - і в якості кандидата бачить Євгена Мураєва. Сам Мураєв [назвав](#) звинувачення абсурдним, [посилаючись](#) на наявність накладених на нього російських санкцій. Крім того, він [заявив](#), що позиватиметься до уряду Великої Британії, але так і [не зміг](#) цього зробити.

Санкції РНБО: заборона “НАШого”

11-го лютого 2022 року РНБО [наклала санкції](#) на телеканал [НАШ](#) на підставі подання СБУ. Під усі можливі 14 видів обмежень потрапив кіпрський офшор [Demosena Investments](#) та українські компанії [Наша Прага](#), [НАШ 365](#) і [НАШ 24](#). На момент заборони канал був на 12-му місці у [рейтингу телеканалів](#) для аудиторії 18+

Засідання РНБО проходило на виїзді, у будівлі Харківської ОДА. Євгеній Мураєв скликав [мітинг під будівлею](#), заявив, що це [остання помилка](#) Володимира Зеленського, та анонсував “безстрокові акції протесту”. За 5 днів після цієї заяви співробітники каналу (вони ж засновники компанії [НАШ 365](#)) зареєстрували компанію [НАШ спротив](#), але плани щодо її використання лишилися невідомими - почалася повномасштабна війна.

Розслідування, суди та конфлікти

Заява Юрія Бутусова

2 квітня 2021 року журналіст Юрій Бутусов [заявив](#), що після конфліктного спілкування з Євгенієм Мураєвим в ефірі телеканалу “Україна 24”, Мураєв зайшов у колі охорони в кімнату, де перебував Бутусов і повідомив, що “Еще раз такое сделаешь, я тебя у...бу!”.

Поліція [відкрила](#) кримінальне провадження, за кілька місяців [допитала](#) Євгенія Мураєва та його охоронців і на цьому, ймовірно, справа завершилася.

2022 - 2024: після вторгнення

Остання заява та виїзд з України

У перший день повномасштабного вторгнення Росії в Україну, 24 лютого 2022 року, Євгеній Мураєв опублікував facebook-допис, у якому [поклав відповідальність](#) за вторгнення на українську владу, яка “все эти годы жила войной”. Наступного дня Мураєв повідомив, що уряд виражає готовність “идти на компромисс” аби “остановить убийства и разрушения”, та що тепер замість компромісу може знадобитися капітуляція. Цей пост з фб-сторінки політика [було видалено](#), але про заклик встигли написати українські та [російські видання](#). У той же день, 25 лютого 2022 року, Мураєв востаннє оновив свій телеграм-канал - [постом про капітуляцію](#).

Цитата:

“Президент и топ-чиновники призывают к переговорам и выражают готовность идти на компромисс. И в целом это правильное решение, позволяющее остановить убийства и разрушения. Только уже не компромисс, а капитуляция: обо всем договориться можно было восемь лет назад и много раз в течение этих восьми лет...”

За [даними джерел](#) “Української правди”, з України виїхав у травні 2022 року. Місцем зникнення в оголошенні про розшук СБУ називає Відень.

У розслідуванні “Української правди” [Батальйон “Відень”](#) Михайло Ткач зафіксував у австрійській столиці дружину Мураєва Катерину.

Справа про держзраду та заборона партії “НАШІ”

Заборона партії

18 березня 2022 року РНБО ухвалила рішення про [призупинення діяльності](#) низки партій, зокрема ОПЗЖ, Опоблоку та партії “НАШІ”.

Місяцем пізніше Міністерство юстиції [звернулося](#) до суду за рішенням про заборону партії [НАШІ](#), і вже 14-го червня 2022 року суд [заборонив](#) діяльність партії та передав її активи на користь держави.

Справа про державну зраду

28 квітня 2022 року СБУ відкрила провадження №22022101110000102 щодо Євгенія Мураєва. Судячи з [судових ухвал](#), йому інкримінують умисне розповсюдження інформації, спрямованої на шкоду територіальній цілісності України, на замовлення спецслужб РФ. Обґрунтування містить [довгий перелік](#) висловлювань Мураєва 2020 - 2021 років.

Крім Євгенія Мураєва, в ухвалах по справі згадуються:

- [Владімір Грановські](#) - СБУ [вважає](#), що фінансування діяльності “НАШого” та самого Євгенія Мураєва могло частково здійснюватися через структури Грановського [Стоунхедж 3000](#) та [Фонд модернізації Києва](#);
- экс-дружина Євгенія Мураєва [Валерія](#) - СБУ [вважає](#), що вона може бути причетна до діяльності колишнього чоловіка;
- [”політолог” Олександр Лазарєв](#) (за [даними](#) СБУ переховується у Криму) , справу якого [виділили](#) в окреме провадження №22023101110000353;

30 листопада 2022 року СБУ провела [серію обшуків](#) у квартирах Євгенія Мураєва та його близьких - крім комп’ютерів та мобільних телефонів, було вилучено зброю та російські рублі. Представник Мураєва [намагався](#) зняти арешт з вилученого майна, але успіху не мав.

25 липня 2023 року СБУ заочно [повідомила](#) Євгенію Мураєву про підозру за двома статтями Кримінального кодексу:

- частині 1 [статті 111](#), яка стосується державної зради не під час воєнного стану і передбачає від 12 до 15 років обмеження волі;
- частині 1 [статті 161](#), яка стосується розпалювання ворожнечі та передбачає штраф, або до 5-ти років обмеження волі

У серпні 2023 року Євгенія Мураєва було оголошено у розшук СБУ, останнім відомим місцем перебування було вказано Відень, а місяцем пізніше було визначено запобіжний захід - [тримання під вартою](#).

5 березня 2024 року обвинувальний акт було [скеровано](#) до суду.

У процесі підготовки українського обвинувачення, 30 жовтня 2023 року, Росія [скасувала](#) свої санкції проти Євгенія Мураєва, які [діяли](#) з 2018 року.

Доля та поточний статус компаній

Youtube “НАШого”: “Да, это так” та “Вышка”

Після [накладення санкцій](#) РНБО 11 лютого 2022 року на всі компанії, афілійовані з телеканалом [НАШ](#), канал перейшов у Youtube.

За словами співвласника компанії [НАШ 365](#) Макса Назарова (справжнє ім’я [Назар Діордіца](#)), 24 лютого 2022 року команда youtube-каналу фізично [не змогла](#) вийти в ефір

через зачинені двері студії та вирішила більше не робити контент для “НАШого”. Діордіца [заявив](#), що контент “НАШого” збережено, до нього просто закрито доступ.

- **“Вышка”**

Після того, як контент “НАШого” зник з youtube-каналу, канал-мільйонник було [переіменовано](#) на “Да, это так” - “співвласник” та “НАШого” Назар Діордіца півтора місяця викладав на ньому власний контент. Діордіца-Назаров [стверджує](#), що права на адміністрування каналу він передав правоохоронцям.

Потім канал, [ймовірно](#), було переіменовано на [Вышку](#), ведучою стала “співвласниця” “НАШого” [Лана Шевчук](#), а гостями - [набір ведучих та гостей](#) телеканалів 112, NewsOne, НАШ та ZIK. Контент каналу - інтерв'ю на політичні теми російською мовою із заголовками [на кшталт](#) “Или меняем план, или умрем”, “Рада умерла? Вызывайте скорую!” чи “Дело дрянное”.

- **“Да, это так”**

Після того, як каналом “НАШого” почала займатися Лана Шевчук, ще два “співвласника” каналу Назар Діордіца та [Ярослава Маслова](#) зосередилися на новому youtube-каналі [Да, это так](#). “Детектор” називав контент каналу “Да, это так” російським [політичним хоспісом](#) та ковчегом пропагандистів, [врятованих з каналів Медведчука](#).

Обидва канала було [заблоковано](#) на території України 24 квітня 2024 року за участі “Центру протидії дезінформації РНБО”.

Передача родинних бізнесів Вадиму Слюсареву

На початку вересня 2022 року родина Мураєвих [передала](#) частину бізнесів [Вадиму Слюсареву](#), якого “Схеми” у 2019 році [називали](#) одним із кураторів партії “Слуга народу” у Харківській області. На думку “Центру протидії корупції” це стало можливим через [недостатньо активну](#) діяльність української влади.

Під контролем Вадима Слюсарєва опинилася три найбільші “родинні” компанії Мураєвих - [завод “Рapid”](#), компанія-власниця котелень [Альтеп](#) та компанія [Східна фінансова група](#).

Родинні бізнеси Мураєвих та їхні суди

Три найбільші компанії: Rapid, Альтеп, Східна фінансова група

[Rapid-1, Українсько-сибірське промислове об'єднання “Завод “Rapid””](#)

Перша компанія, пов'язана з Мураєвими та центральний ранній бізнес родини, працювала з 1993 по 2011 рік. Була зареєстрована на вулиці [Греківській 79](#) у Харкові - за цією адресою в майбутньому буде зареєстрована ціла низка бізнесів сім'ї. Мала серед КВЕДів "оренду машин" і "виготовлення металевих виробів".

У 1989 - 1994 роках директором [Рапіду був](#) не Володимир Мураєв, а [Олег Таранов](#) - [майбутній нардеп](#) та майбутній тесть Євгенія Мураєва. Перші два роки завод був в оренді, а потім [перейшов](#) "у власність колективу" без приватизації. На можливий зв'язок Олега Таранова з "Рапідом" вказують і слова "українсько-сибірське" у назві компанії, і те, що у 2003 році "Рапідом" [володіла](#) вже компанія [АТЗТ "Житло"](#), підписантом якої була старша донька Олега Таранова [Юлія](#).

У 2000-х в якості засновника компанії фігурував вже [Володимир Мураєв](#).

Банкрутство першого Рапіду за участі другого

У липні 2007 року був створений "Рапід №2" - компанія ["Завод "Рапід"™](#).

У жовтні 2007 року було створено ще одну родинну компанію - [Східну фінансову групу](#).

У січні 2008 року 98,7% акцій "українсько-сибіського" [Рапіду](#) вже [належали Східній фінансовій групі](#), причому облік прав здійснювала компанія попереднього власника Олега Таранова (тестя Євгенія Мураєва) [УкрСибінкор](#). Вартість активів заводу на 2008 рік [складала](#) 2,4 мільйона гривень.

У серпні 2007-го компанія взяла в оренду землю на Греківській 79, розширила свою будівлю, яка вже була на ділянці, та легалізувала реконструкцію [рішенням суду](#). У 2009 році компанія [отримала у суді](#) право власності на додаткові добудови.

"Українсько-сибірський" [Рапід](#) було визнано банкрутом у 2011 році, на той момент у компанії вже були повністю [відсутні](#) будь-які активи. Банкрутство відбувалося так:

- у червні 2010 року до суду [звернулася](#) компанія [Архівно-юридичне бюро](#), зареєстрована за тією ж адресою на Греківській, що і [Рапід](#). Бюро вимагало стягнути з "Рапіда" 350 тисяч гривень, а "Рапід" не заперечував, пояснюючи, що борг виник через скрутне становище заводу. Суд [постановив](#) стягнути з "Рапіда" гроші.
- одночасно з цим, також у червні 2010-го, до суду [звернулася](#) нова компанія [Завод "Рапід"](#), яка належала родині Мураєвих і була зареєстрована за тією ж адресою на Греківській. "Новий Рапід" вимагав стягнути зі "старого Рапіда" 612 тисяч гривень і [виграв справу](#).
- у квітні 2011 року компанія [Архівно-юридичне бюро](#) звернулася до суду [із заявою](#) про визнання "українсько-сибіського" [Рапіда](#) банкрутом. На момент ухвалення

[рішення про ліквідацію](#) компанії, у неї були “відсутні будь-які активи, які можна продати”, тобто, не було ані будівель, ані устаткування, а договір оренди землі на Греківській був розірваний ще у 2011 році, за кілька місяців після початку процедури банкрутства.

Рапід-2, Завод “Рапід”

Нова юридична особа заводу “Рапід”. Була створена у липні 2007 року за тією ж адресою на [Греківській](#), що і “Рапід” №1, була учасницею процесу банкрутства “Рапиду” №1. У якийсь момент власниками компанії стали [Володимир Мураєв](#) та “родинна” компанія [Східна фінансова група](#).

У 2016 році “Рапід” отримала [дві ліцензії](#) і вперше та востаннє взяла участь у закупівлях Prozorro - поставила [паливні пелети](#) компанії [Бахмут-енергія](#). У 2020 році було реконструйовано та розширено [низку будівель](#) та цехів заводу. Підприємцем виступала [Зміївська будівельна компанія](#), також, можливо, афілійована з родиною Мураєвих. У 2019 році компанія була збитковою, у [2020-му](#) активно займалася встановленням [теплогенераторів](#) у комунальних установах і заробила 736 тисяч гривень, у 2021, [2022](#) та [2023](#) роках знову була збитковою.

Судові справи:

- [Тяжба](#) з Юрієм Зайцевим

За твердження колишнього інженера з охорони праці “Заводу “Рапід”” [Юрія Зайцева](#), у грудні 2016 року на нього напали двоє людей, які били його палками по голові. Зайцев [пов’язує напад](#) із тим, що “Завод “Рапід”” не виплатив йому зарплату “у конверті” та стверджує, що під час побиття нападники казали, що це “йому зарплата від ОСОБА_5”, тодішнього директора компанії.

Після нападу Зайцев звернувся до відділення поліції, [було відкрито](#) кримінальне провадження, яке проіснувало 11 днів і було закрито. Впродовж років Зайцев звертався до прокуратури та суду з численними [скаргами](#) на бездіяльність слідчих, а до [Держпраці](#) та [МНС](#) - зі скаргами на “Рапід”. В результаті багаторічної тяжби утворилася величезна кількість справ та ухвал, Зайцеву було [повернуто](#) частину грошей, але у лютому 2023 року він все ще [продовжував](#) судитися.

- [Справа](#) щодо ділянки на Греківській

У листопаді 2017 року харківське управління Держеокадастру відмовилося вносити відомості про ділянку, на якій розташований завод “Рапід” до кадастру.

Навесні 2018-го “Завод “Рапід”” [звернувся](#) до суду з вимогою змусити Держгеокадастр внести відомості, змінити функціональне призначення та перерахувати нормативно-грошову оцінку землі і [виграв](#).

На початку листопада 2022 року кінцевим власником заводу став [Вадим Слюсарев](#).

Альтеп

Була створена у квітні 2007 року за тією ж адресою на [Греківській](#), що і “Рapid” №1, займається переробкою палива у тепло та постачанням гарячої води й парі, тобто, [володіє котельнями](#). У різні часи власниками компанії були [Володимир Мураєв](#), [Ольга Мураєва](#) та [Торстен Пауль](#).

У 2015 році компанія отримала [дві ліцензії](#), а у 2016 - 2021 роках взяла участь у [32-х закупівлях](#) Prozorro. Виграла у [29 торгах](#), у 26-ти з них підписала [договори](#), вартість яких склала біля 80 мільйонів гривень. Закупівлі стосувалися роботи котелень - переробки палива у тепло та постачання гарячої води та пари комунальним підприємствам та закладам освіти Зміївського району.

Судові справи:

- Кримінальна справа про завищені ціни

На початку 2016 року комунальне підприємство Харківської районної ради “Комуненерго” [замовило](#) у “Альтеп” переробку альтернативного палива в теплову енергію на 5,5 мільйонів гривень, а у іншої афілійованої з родиною Мураєвих компанії [Пам Хаус](#) - тверде паливо на 4,50 мільйона гривень. Гроші були виплачені компаніям. Восени 2016 року Нацполіція

За версією правоохоронців і вартість палива, і фінальна вартість виготовленої теплової енергії були завищені, а загальна сума перевищення ціни сягали 4,18 мільйонів гривень.

Слідчі вважали, що [Пам Хаус](#) перерахувала отримані кошти компаніям [Грейтопт ТЗ](#) та “Новини 24”, хоча згідно податкової звітності [Грейтопт ТЗ](#) “ніякі паливні пелети не купляє, а податковий кредит формує шляхом придбання насосів, свинини та курчат”.

Таким чином [Грейтопт](#) не могло поставити на адресу [Пам Хаус](#) паливні пелети, “тому що документально воно їх взагалі не купляло, а отримані кошти конвертувало у готівку та передавало їх [Пам Хаус](#)”. А “Новини 24” [отримали](#) від [Пам Хаус](#) 2,9 мільйона гривень, нібито, за рекламні послуги.

У назві “Новини 24”, вочевидь помилка - нам не вдалося знати, про яку компанію йде мова у матеріалах справи. Можна припустити, що мова йде про компанію-власницю телеканалу [NewsOne Новини 24 години](#), але довести це можливості нема.

У суді було отримано більш, ніж 30 дозволів на обшуки, у тому числі [обшукували](#) котельні “Альтепу”, в яких, [на думку](#) слідчих, знаходилися знаряддя правопорушення. Після обшуків активність припинилася, і більше це кримінальне провадження у суді не розглядали.

- Борг перед комунальним геріатричним пансіонатом

У 2017 році “Альтеп” взяла в оренду у [Зміївського геріатричного пансіонату](#) (будинку для людей похилого віку) майно “з метою забезпечення пансіонату гарячою водою та

опаленням” і за два роки користування заборгувала пансіонату 577 тисяч гривень, які пансіонат [витребував](#) у 2020 році через суд.

На початку грудня 2022 року кінцевим власником компанії став [Вадим Слюсарев](#).

[Східна фінансова група](#)

Була створена у жовтні 2007 року за тією ж адресою у Харкові у [Садовому проїзді 9](#), що і низки інших компаній Мураєвих. Серед КВЕДів - “діяльність у сфері права” та “управління фінансовими ринками”. Після смерті [Володимира Мураєва](#) у 2020 році засновницею компанії стала матір Євгенія Мураєва [Ольга](#).

“Східна фінансова група” була засновницею інших афілійованих бізнесів - [Заводу “Рapid”](#), [Агропарку Схід](#) та [Агенції комерційної безпеки](#), а також досі є засновницею [Теплоснаббуду](#).

Засновником компанії нині вказаний [Сергій Кательніков](#) - экс-помічник экс-дружини та політичної соратниці Євгенія Мураєва [Валерії](#). У 2018 році його згадували у відгуках, як [співробітника](#) заводу “Рapid”. Компанія ніколи не судилася. Володіє [товарними знаками](#) “Eastern european group”, “Fairytale” та “Студия архитектуры и дизайна “Selba””.

Була збитковою у [2019](#), [2021](#), [2022](#) та [2023](#) роках, у [2020](#) балансувала біля точки беззбитковості.

У вересні 2022 року [власником компанії став](#) [Вадим Слюсарев](#).

Компанії за кордоном

[Demosena Investments](#)

Кіпрська офшорна компанія, зареєстрована у січні 2018 року. Компанією володів батько Євгенія Мураєва [Володимир](#), а після його смерті у 2020 році засновницею компанії стала матір Євгенія Мураєва [Ольга](#).

- Брала участь у процесі [продажу телеканалу NewsOne](#) - у червні 2018-го Володимир Мураєв передав телеканал “Демосені”, а за два місяці канал потрапив під управління экс-заступника голови АП часів Януковича [Андрія Портнова](#).
- Володіє двома з трьох компаній телеканалу [НАШ](#) - [Нашою Прагою](#) та [НАШ 24](#). Третя компанія, [НАШ 365](#), була “передана трудовому колективу”.

11-го лютого 2022 року “Демосена” [потрапила під санкції](#) РНБО - на компанію було накладено усі можливі 14 видів обмежень в процесі заборони діяльності телеканалу “НАШ”.

На початку грудня 2018 року журналісти телеканалу “24” заявили про зв’язок каналу [НАШ](#) із російським “Промсвязьбанком”. На думку журналістів, такий зв’язок доводили два кіпрських офшори - компанія-власниця “Нашого” [Demosena Investments](#) та компанія [Bimersano Services](#), яка володіла 9,96% акцій російського “Промсвязьбанку”, який обслуговував фінансові операції російського міністерства оборони. До обох офшорів мали прямий стосунок дві жінки - Єлена Псінтру та Зої Іоанну.

Обидві жінки, ймовірно, займаються масовою реєстрацією офшорних компаній - з Єленою Псінтру [афілійовано](#) 215 компаній, а з Зої Іоанну - [144 компанії](#), тобто зв’язок є непевним.

Але правоохоронці, ймовірно, вважають цей зв’язок релевантним - у 2022 ці дані [використовували](#) в суді під час отримання ухвали на обшук.

[RAPID PLUS s.r.o](#)

Створена у серпні 2016 року, бенефіціаром компанії вказано дружину Євгенія Мураєва [Катерину](#), а керівником - словака [Душана Бороша](#), який також фігурує в якості засновника іншої афілійованої з родиною компанії [Словінфотрейд](#).

[За даними](#) Bihus.info, компанію було створено, як дилера продукції [Заводу “Рapid”](#). Новий директор “Рapidу” [стверджує](#), що такої компанії-дилера у заводу немає.

Інші компанії, пов’язані з родиною

Ті, що досі працюють

- [Спецмонтаж](#)

Була створена у 1998 році, мала серед КВЕДів “лісопильне та стругальне виробництво”. Адреса реєстрації у Харкові на [Садовому проїзді 9](#) збігається з адресою інших юридичних осіб сім’ї Мураєвих. Бенефіціаром, директором та бухгалтером компанії вказано [Ольгу Мураєву](#), раніше засновником був також і [Володимир Мураєв](#).

У [2017-2020 роках](#) компанія згадувалася як місце роботи экс-дружини Євгенія Мураєва Валерії. У 2021 - 2023 роках компанія була [збитковою](#).

- [Сир-експорт](#)

Була створена у 2005 році за тією ж адресою на [Греківській](#), що і “Рapid” №1, має КВЕД “оптова торгівля продуктами”. Нинішня власниця - [Ольга Мураєва](#).

У 2020 році компанія [не вела діяльності](#).

- [Суд за табір](#)

У грудні 2006 року “Сир-експорт” купила у Харківського машинобудівного заводу дитячий табір “Дружба” [у селі Покотилівка](#) Харківської області.

Влітку 2011 року харківське регіональне відділення Фонду Держмайна [виявило порушення](#) умов договору - компанія змінила профіль діяльності та не відновила функціонування

колишнього табору. Відділення Фонду [подало до суду](#) на “Сир-експорт”, вимагаючи стягнути з компанії штраф, а “Сир-експорт” ініціював [другу справу](#) проти ФДМУ, вимагаючи зняти договір про купівлю табору з обліку ФДМУ.

В результаті двох паралельних тяжб “Сир-експорт” [змусили](#) сплатити штраф, а Фонд змусили [зняти договір](#) з обліку.

- [Теплоснаббуд](#)

Зареєстрована у 2007 році, [володіла кафе](#) на території заводу “Рapid”. Поточна власниця - [Ольга Мураєва](#), а адреса реєстрації у Харкові на [Садовому проїзді 9](#) збігається з адресою інших юридичних осіб сім’ї Мураєвих. У 2020 році [не працювала](#).

- [Ново-Зміївське](#)

Зареєстрована у 2011 році. Поточна власниця - [Ольга Мураєва](#).

- Мала стосунок до [Скандалу з парком “Гомільшанські ліси”](#)

У листопаді 2011 року компанія [купила](#) на торгах заарештований комплекс літнього відпочинку Харківського приладобудівного заводу. Комплекс був [розташований](#) у Короповому біля Національного природного парку [Гомільшанські ліси](#). У 2012-2013 роках прокуратура та Фонд Держмайна намагалися скасувати торги, але успіху [не мали](#). У 2020 році діяльності не вела.

Ліквідовані компанії та різне

- [Креатів](#), 1995 - 2017

Була створена у 1995 році, мала КВЕД “оптова торгівля”. Невідомо, коли саме Євгеній Мураєв став її бенефіціаром - вперше компанія згадується, як його актив, у [декларації](#) 2015 року. Процес ліквідації компанії почався у 2011 році, але остаточно вона була закрита у 2017-му.

- [МКМ](#), 2001 - 2006

Була створена у 2001 році, мала серед КВЕДів “оптову торгівлю паливом” та “діяльність кафе”. Євгенію Мураєву та [Ользі Мураєвій](#) належало по 50% прав на компанію.

У 2004 році, “МКМ” ймовірно, планувала виробляти снеки, оскільки [зареєструвала](#) ТМ “Хрустарики” для сухарів [з різними смаками](#).

- [МКМ Харків](#), 2004 - 2011

Була створена у 2004 році, [займалася](#) торгівлею паливом. Власницею була [Ольга Мураєва](#), адреса реєстрації у Харкові на [Великій Панасівській 115](#) збігається з адресою інших юридичних осіб сім’ї Мураєвих.

- [Агенція комерційної безпеки](#), 2005 - 2021

Компанія зареєстрована у 2005 році, у 2020 році компанією володіла [Східна фінансова група](#).

У 2011 році отримала ліцензію на охоронну діяльність і [фігурувала](#) в одній ухвалі судової справи про лавки для Харківського метрополітену. У 2014 році займалася охороною

[магазинів](#) та [відчуженого майна](#) та, ймовірно, [брала участь](#) у процесі банкрутства однієї з компаній, афілійованих з родиною Мураєвих, [МКМ Схід](#).

У 2021-му компанію, ймовірно, продали - вона змінила прописку з Харківської на Тернопільську область, а її власником став [Віктор Дзюба](#).

- [Вегабуд-2006](#), 2006 - 2016

Компанія зареєстрована у 2006 році, співвласником компанії вказаний [Володимир Мураєв](#). Через півроку після створення компанії, Харківська міська рада, депутатом якої на той момент вже був Євгеній Мураєв, [відвела](#) “Вегабуду” 1,5 гектара землі біля Журавлівського водосховища, у 2016-му компанія фігурувала у [розслідуванні](#) Деро та [публікації](#) “Наших Грошей” через цю ділянку. На той момент співвласниками компанії були Володимир Мураєв та [депутат](#) Харківської міської ради від “Самопоміч” [Андрій Саєнко](#). Невдовзі після публікацій компанія була ліквідована.

- [Агропарк Схід](#), 2007 - 2021

Зареєстрована у вересні 2007 року, [займалася](#) сільськогосподарською технікою, у 2019-му компанією володіла [Східна фінансова група](#). У липні 2021 року компанія змінила власника і переїхала в Житомир.

- [Інтеб ЛТД](#)

На початку існування компанії у 2018 році засновником був Володимир Мураєв, але компанію вже в перші півроку життя передали іншим людям.

Непрямо афілійовані компанії

[Хендлінг Технік](#)

Компанія була створена у 2011 році у Харкові за тією ж адресою у Харкові у [Садовому проїзді 9](#), що і низка компаній, афілійованих з Мураєвими. Її бенефіціаром до 2020 року був австрієць [Торстен Пауль](#) - людина, [відома](#) через скандальну спробу призначення головою наглядової ради Укрексімбанку у серпні 2019 року.

У різні роки компанія володіла родинними компаніями [Завод “Рapid”](#) та [Альтеп](#), а також можливо афілійованою компанією [Пам Хаус](#). Нинішня бенефіціарка компанії [Лариса Твердохлеб](#) у 2019 році підтримала Євгенія Мураєва на виборах Президента майже мільйоном гривень.

Можливо, афілійовані компанії (зв'язок по 2+ точках)

- [Пам Хаус](#)

Пов'язана з “родинними” бізнесами Мураєвих через [Торстена Пауля](#), кримінальну справу [Альтепа](#), адресу у [Садовому проїзді 9](#), [Дениса Кришталя](#), [Едгара Мхейяна](#) та [Олександра Трегуба](#)

- **Словінфотрейд**

Пов'язана з “родинними” бізнесами Мураєвих через [Ярослава Новосельського](#), [Душана Бороша](#) (керує словацькою [RAPID PLUS](#)) та адресу у [Садовому проїзді 9](#).

- **Пелета Трейд**

До 2021 року називалася [Робінзон-ТВ](#). Крім того, пов'язана з “родинними” бізнесами Мураєвих через адресу на [Греківській 79](#), [Ларису Твердохлеб](#) та [Олену Єлагіну](#).

- **Зміївська будівельна компанія**

Пов'язана з “родинними” бізнесами Мураєвих через адресу на [Греківській 79](#) та [Ярослава Новосельського](#), згадується у [розслідуванні](#) “Наших Грошей”, а у 2016 році Володимир Мураєв стягував з компанії гроші.

- **Архівно-юридичне бюро**

Пов'язана з “родинними” бізнесами Мураєвих через адресу на [Греківській 79](#) та участь у банкрутстві [першого “Рapidу”](#).

- **Надратрейд**, 2007 - 2014

Пов'язана з “родинними” бізнесами через адресу у [Садовому проїзді 9](#) та [Ярослава Новосельського](#).

- **Надратранс**

Пов'язана з “родинними” бізнесами через адресу на [Греківській 79](#) та [Олену Єлагіну](#).

- **Зміївелітсервіс**

Пов'язана з “родинними” бізнесами через адресу на [Греківській 79](#) та [Олену Єлагіну](#).

- **МКМ схід**, 2007 - 2015

Пов'язана з “родинними” бізнесами через адресу на [Греківській 79](#) та реєстрацію торговельної [марки МКМ](#).

- **Будкомплект 2015**

Пов'язана з “родинними” бізнесами через адресу у [Садовому проїзді 9](#), [Ларису Твердохлеб](#) та [Ірину Сум'ятіну](#)

Телеканали: NewsOne, НАШ та Робінзон

Робінзон-ТВ

Робінзон і Ко

Повідомлення про купівлю Євгенієм Мураєвим розважального інтернет-каналу [Робінзон ТВ з'явилося](#) восени 2014 року, але бенефіціаром компанії була його тодішня дружина [Валерія](#).

У 2020 році була [збитковою](#), але у 2021 вийшла [в плюс](#), маючи лише одного працівника

NewsOne: компанія Новини 24 години

Купівля каналу та його стрімкий розвиток

Повідомлення про те, що Євгеній Мураєв придбав телеканал NewsOne у Вадима Рабіновича з'явилися у ЗМІ під час Майдану, 18 січня 2014 року, але пізніше Мураєв заявив, що придбав канал раніше, у 2013 році. Бенефіціаром компанії Новини 24 години був сам Євгеній, керувала компанією Олена Рудік.

І у висловлюваннях власника, і на сайті самого каналу згадувалося, що NewsOne є “конвергентним ЗМІ” з сайтом MIGNews, також придбаним у Вадима Рабіновича, але окремої юридичної особи “MIGNews” нам знайти не вдалося.

У грудні 2014 року телеканал вийшов на новий рівень і почав прямоефірне мовлення з нової студії, хоча на той момент був недостатньо популярним, аби потрапити до телереєтингів,

У червні 2016-го NewsOne вже посідав місце №15 (тут і далі рейтинги наведені для цільової аудиторії “повнолітні мешканців міст 50+”).

Робота, суди та конфлікти у 2015 - 2018 роках

Розміщення політичної реклами

З грудня 2016 року до моменту продажу каналу у 2018-му, на NewsOne рекламні ролики розміщували Радикальна партія Олега Ляшка, “За життя”, “Батьківщина” та “Рух нових сил Міхеїла Саакашвілі”.

Закон про мовні квоти та програма Дмитра Кисельова

Влітку 2017 року у програмі одного з ключових російських пропагандистів Дмитра Кисельова на російському телеканалі “Росія1” вийшов сюжет про українські мовні квоти на ТБ та радіо, закон про які на той момент вже був ухвалений Верховною Радою і очікував підпису Президента. Крім іншого, в сюжеті був показаний синхрон з экс-міністром Євгеном Червоненком, записаний російською пропагандисткою Марією Саюшкіною (Князевою) у студії телеканалу NewsOne. Одним з меседжів програми Дмитра Кисельова був занепад української кіноіндустрії у разі підписання закону про мовні квоти.

Сюжет спричинив хвилю критики у ЗМІ та соцмережах і несподівану реакцію Іллі Киви, який написав, що “ми повинні заткнути рота кремлівській пропаганді, яка мовить через ватний канал NewsOne” та звернувся до низки державних органів з вимогою провести на телеканалі перевірки.

Телеканал [заявив](#), що у зйомках росіянам не допомагав, Євген Червоненко - що потрапляння знімальної групи у студію, то є повністю його провина, а СБУ [депортувала](#) Марію Князєву в Росію.

Новина про “засідання в Конгресі США”

25 вересня 2017 року телеканал NewsOne [виконав пряме включення](#) з-під будівлі Капітолію, у якому повідомив, що “Комітет з фінансових питань США розглядатиме проблему корупції в НБУ”, та що участь у “засіданні” взяли нардеп Сергій Тарута та колишній співробітник НБУ Олександр Завадецький.

26 вересня Сергій Тарута [заявив](#), що “виступив з промовою на обговоренні в Конгресі питання корупції у нашому Національному банку”. Крім того, Тарута повідомив, що “наведені факти особливо зацікавили Джеймса Вулсі, колишнього голову ЦРУ” та навів текст своєї промови. Судячи з цього тексту, промова була присвячена звинуваченням на адресу Валерії Гонтаревої та її заступниці Катерини Рожкової, а також націоналізації Приватбанку, про яку розповідав экс-працівник Нацбанку Олександр Завадецький.

29 вересня американське видання The Weekly Standard опублікувало матеріал [Матір усіх фальшивих новин](#), присвячений “обговоренню у Конгресі”. У статті [повідомлялося](#), що жодних слухань в Конгресі, присвячених корупції в НБУ, не було, а була лише зустріч у напівпідвальному приміщенні Капітолія, на якій не було жодного діючого конгресмена. Приміщення орендував американський конгресмен, [прихильник Дональда Трампа](#) Рон Естес на прохання лобіста [Конні Мака](#). Присутнім на зустрічі роздали брошури, зміст яких ресурс Voxukraine проаналізував і [вважає маніпулятивним](#).

Виконавчий продюсер каналу Василь Голованов [заявив](#), що проблеми не бачить, адже “канал дав в ефір інформацію згідно наданих даних”.

24 жовтня 2017 року Нацрада звернулася до “Незалежної медійної ради” з проханням висловити позицію щодо матеріалу NewsOne про “засідання Сергія Тарути в Конгресі США”. За два тижні “Незалежна медійна рада” [опублікувала висновок](#) щодо цього кейсу - всі її члени одногосно вирішили що матеріал NewsOne припустився порушень стандартів та свідомо ввів в оману своїх глядачів.

16 листопада 2017 року Нацрада [призначила](#) позапланову перевірку телеканалу, а 22 грудня NewsOne отримав [попередження](#) Нацради.

Фізичне блокування NewsOne

3 грудня 2017 року, за 4 дні після того, як Євгеній Мураєв [назвав](#) Майдан державним переворотом, група активістів у балаклавах [заблокувала](#) один з в'їздів до офісу NewsOne мішками з піском та колючим дротом. Серед учасників акції, зокрема, [були представники](#) політичної партії “Братство” Дмитра Корчинського. Канал повідомляв, що на територію каналу не змогла потрапити через блокування “швидка”, яку викликали до одного із співробітників, але представник патрульної поліції [заявив](#), що лікарів “швидкої” пропустили

у будівлю, а активісти називали блокування символічним, бо заблокованим був лише один з в'їздів.

Активісти [заявили](#), що їх не влаштовують висловлювання Євгенія Мураєва та політика “найбільш злісного промосковського телеканалу”, вони [вимагали](#), зокрема, аби Євген Мураєв вибачився перед героями Небесної сотні за те, що назвав Майдан “державним переворотом”. NewsOne заявив, що пов’язує блокування з трансляцією каналом маршу Міхеїла Саакашвілі за так званий “народний імпічмент” Петра Порошенка. Міхеїл Саакашвілі погоджувався з трактовкою каналу і [заявив](#), що “якісь тітушки” прийшли до NewsOne “за наказом Порошенка”, щоб вони “не показували правди”.

4 грудня блокування продовжилось. Голова МВС Арсен Аваков назвав Євгенія Мураєва “негідником та провокатором”, але [закликав](#) протестуючих припинити акцію. Нацрада з питань телебачення [заявила](#), що блокування каналу неприпустиме, а її повноваження потрібно посилити, аби вона могла регулювати інформаційний простір ефективніше. Представник ОБСЄ також [назвав](#) блокування телеканалу неприпустимим. Ввечері того ж дня, після зустрічі з головою каналу, головою Нацради та заступником голови МВС, протестувальники [почали розбирати](#) барикаду, але пообіцяли залишити на вході блокпост, який [дійсно лишився](#) біля будівлі NewsOne щонайменше кілька днів. 5 грудня канал [заявив](#), що блокувальники порушили 5 статей Кримінального кодексу, наступного дня Нацполіція [відкрила](#) кримінальне провадження по факту блокування телеканалу. Провадження [було закрито](#) у лютому 2018 року.

Членство в асоціаціях

У лютому 2018 року [Новини 24 години](#) стала засновницею “Української телевізійної асоціації” разом із телеканалами [112](#), [Прямий](#), [Еспресо](#), [АТР](#), [Xsport](#), [Py M'юзик](#) та [Сонце](#).

Національна рада з питань телебачення: конфлікти та поновлення ліцензії

Конфлікти NewsOne з Національною Радою з питань телебачення почалися майже одразу після того, як канал почав прямефірне мовлення і продовжували виникати регулярно. Але всі вони завершувалися “попередженнями” і жоден з них не призвів до яких би то не було перешкод у роботі каналу.

До поновлення ліцензії

- У лютому 2015 року NewsOne [показав](#) інтерв'ю Миколи Азарова, прем'єра-втікача, який на той момент вже майже рік перебував у розшуці. В інтерв'ю Азаров, зокрема, назвав Майдан “вооруженим переворотом”, а українську владу такою, що “нацелена на военные действия”. Нацрада з питань телебачення оголосила каналу [попередження](#).

- Восени 2016 року Нацрада з питань телебачення звернулася до “Незалежної медійної ради” для перевірки кількох випусків програми “Трафік з Кивою”, в одному з яких, зокрема, в ефірі [демонстрували](#) процес приготування наркотику “крокодил”. “Незалежна медійна рада” [дійшла висновку](#), що у випусках програми було порушено стандарти, а показ приготування наркотиків у прямому ефірі є неприпустимим. Цього разу, судячи з відсутності відповідних повідомлень у ЗМІ та на сайті Нацради, не було ані перевірки, ані попередження від Нацради.
- Також восени 2016 року Нацрада [призначила](#) позапланову перевірку, а потім і [попередження](#), через демонстрацію в ефірі політичної реклами партії “За життя” - бо виборів на той момент оголошено не було. NewsOne [пішов у суд](#) скасовувати попередження, виграли суд вже наступні власники каналу, [в касації](#) у 2021 році.

Поновлення ліцензії на 10 років

9 лютого 2017 року, після семимісячної затримки з рішенням, Нацрада [продовжила](#) дію ліцензії NewsOne на 10 років. На той момент у каналу було два попередження і кейс із “Трафіком з Кивою”, у якому демонструвалося приготування наркотиків - у ньому Нацрада з не призначила ані перевірки, ані попередження. За словами самого Мураєва, третє попередження [могло призвести](#) до втрати ліцензії каналом.

Євгеній Мураєв назвав поновлення ліцензії перемогою, сказав, що впродовж семи місяців затримки канал був у півкроку до закриття, та [заявив](#), що Нацрада ухвалила рішення одноголосно і назвала документи NewsOne “ідеальними”.

Журналісти [припускали](#), що позитивне рішення Нацради може бути пов’язано з тим, що генеральним продюсером NewsOne незадовго до того [став](#) Дмитро Носиков, экс-радник Міністра енергетики та можливо, людина, близька до Президента Петра Порошенка. Але заступниця голови Нацради Уляна Фещук [запевнила](#), що це не пов’язані речі, які просто збіглися у часі.

Після поновлення ліцензії продовжилися як приводи, так і попередження Нацради.

- 21 та 27-го жовтня 2017 року в Україні відзначалися 70 років з дня проведення каральної [операції “Захід”](#) та 80 років з часу [масових розстрілів](#) в урочищі Сандармох. NewsOne частково [проігнорував](#) вимоги щодо вшанування днів пам’яті та 22 грудня [отримав попередження](#) від Нацради. NewsOne оскаржував у суді результати перевірки і [програв](#).
- 16 листопада 2017 року, після скандалу навколо новини NewsOne про “засідання в Конгресі” (яке не було засіданням Конгресу, детальний опис у розділі [Робота, суди та конфлікти](#)), Нацрада [призначила](#) перевірку телеканалу, а 22 грудня винесла каналу [попередження](#). NewsOne оскаржував результати перевірки у суді та [програв](#). Справа і досі триває - касаційна інстанція направила її [на перегляд](#).

- 29 листопада 2017 року Євгеній Мураєв в ефірі телеканалу NewsOne назвав Майдан [державним переворотом](#). Після скарги трьох народних депутаток від Блоку Порошенка, у січні 2018 року Нацрада провела моніторинг ефірів телеканалу, [виявила](#), що тема “перевороту” систематично підіймалася в програмах телеканалу, а також - що у програмі Олега Волошина демонструвалися кадри з російською авіацією. Перевірка [показала](#), що Волошин супроводив показ авіації РФ твердженням, що дискусії навколо ситуації на Донбасі були б здоровіші, якби подібні кадри участі російської авіації в кампанії в Сирії регулярно були б на українському телебаченні, “тому що, подобається це, не подобається, але це є міць”. За це Нацрада винесла телеканалу NewsOne попередження. Висловлювання про державний переворот натомість було [визнано](#) припустимим. NewsOne оскаржував попередження Нацради, цей суд [програли](#) вже нові власники.
- 27 січня 2018 року в Україні відзначався День пам’яті жертв Голокосту. NewsOne частково проігнорував вимоги щодо вшанування дня пам’яті і Нацрада [призначила](#) перевірку, а потім винесла [попередження](#). NewsOne оскаржував результати перевірки і [програв](#).
- 1 березня 2018 року Нацрада [оголосила](#) телеканалу NewsOne попередження щодо проблем із мовленням у Хмельницькій області.
- 5 вересня 2018 року в Україні відзначався День пам’яті - 100 років з дня початку “червоного терору”. NewsOne частково проігнорував вимоги щодо вшанування дня пам’яті і Нацрада винесла [попередження](#).
- 20 вересня 2018 року Нацрада [призначила](#) перевірку телеканалу NewsOne через висловлювання ведучих і гостей ефіру про війну на Донбасі, [Андрія Парубія](#) та автокефальну церкву з 31 серпня по 16 вересня. Штраф за це призначено спочатку [не було](#), незважаючи на листа СБУ, в якому стверджувалося, що ефірі каналу “присутні кліше російської пропаганди”. Але після [висновку](#) Незалежної медійної ради про наявність в ефірах виправдовування агресора, штраф [призначили](#), він склав менше, ніж 100 тисяч гривень .

Продаж каналу Тарасу Козаку

Припущення, що телеканал готують до часткового, або повного продажу, [з’являлися](#) вже у січні 2017 року, але продаж відбувся більш, ніж за півтора роки, у жовтні 2018-го. На той момент NewsOne посідав у [рейтингу телеканалів](#) сходинку №12.

Продаж відбувався у кілька етапів:

- у квітні 2018 року Євгеній Мураєв передав компанію [Новини 24 години](#) своєму батькові [Володимиру](#),
- у червні 2018-го Володимир Мураєв передав компанію власній кіпрській офшорній структурі [Demosena Investments](#), якій на той момент було лише півроку. “Демосена”

одразу ж передала канал швейцарській компанії [MW Investment AG](#) (ліквідована у 2022-му),

- 29 серпня 2018-го Мураєв-батько [передав](#) NewsOne в управління екс-заступнику голови АП часів Януковича [Андрію Портнову](#) на зустрічі у Відні. Портнов [заявив](#), що за умовами угоди, впродовж трьох років власник не може втручатися у його діяльність, а якщо схоче продати канал - має пріоритетно запропонувати його Портнову,
- 5 жовтня канал було [продано](#) Тарасу Козаку, а Андрій Портнов [заявив](#), що в цілому угоду розриває, але буде допомагати каналу, доки той транслюватиме опозиційну до влади риторику,
- 9 жовтня з каналу пішла його керівниця [Олена Рудік](#).

Під час фінального етапу продажу Верховна Рада спробувала накласти на канал санкції:

- 20 вересня 2018 року на сайті ВР було створено [петицію](#) про “припинення антиукраїнської діяльності” телеканалів 112 та NewsOne, яка за 9 днів [набрала](#) 25 тисяч голосів.
- Вже за три дні спікер ВР Андрій Парубій [дав доручення](#) на неї відреагувати, ще за день Мустафа Найєм [оголосив](#), що готовий проект постанови про санкції для Портнова та Медведчука.
- 4 жовтня Верховна Рада [проголосувала](#) за санкції щодо NewsOne, наступним кроком мало стати внесення санкцій на розгляд РНБО - скликати раду мав її голова, Президент Петро Порошенко.

Спроба так і лишилася незавершеною - Петро Порошенко 4 місяці не скликав РНБО з питання санкцій для NewsOne, а коли засідання все ж відбулося, санкції накладені [не були](#). Зabloковано канал було лише двома роками пізніше, [у лютому 2021](#) року.

НАШ: компанії [Наша Прага](#), [НАШ 365](#) та [НАШ 24](#)

Компанії та ключові події: до санкцій РНБО

Одне з перших публічних повідомлень про те, що Євгеній Мураєв відкриває новий телеканал з'явилося за 10 днів після завершення продажу телеканалу NewsOne - 15-го жовтня 2018 року екс-міністр та ведучий NewsOne Євген Червоненко [повідомив](#) про пожежу у будівлі нового каналу.

25 жовтня 2018-го на Youtube [з'явилися](#) перші промо-ролики “Нашого”, а за 5 днів у приміщенні каналу сталася [нова пожежа](#).

- Компанію [НАШ 24](#) було створено у серпні 2018 року, її засновником вказано кіпрський офшор Мураєвих [Demosena Investments](#);

- 2 листопада 2018-го [Demosena Investments](#) [придбала](#) 75% компанії [Наша Прага](#), яка мала супутникову ліцензію на мовлення розважального телеканалу “Максі-ТВ”;
- У той же день, 2 листопада 2018-го, було зареєстровано компанію [НАШ 365](#), засновниками якої було вказано [кількох топ-менеджерів](#) каналу.

7 листопада 2018 року “НАШ” [вийшов в ефір](#) на частотах телеканалу “Максі-ТВ”. За тиждень Нацрада [призначила](#) перевірку через самовільне переформатування мовника без змін у ліцензії, а 6 грудня 2018-го [відмовила](#) у переоформленні ліцензії. Незважаючи на це, мовлення телеканал продовжив.

На початку лютого 2019 року у штаті компанії “НАШ 365” [було вже](#) 162 співробітника. На той момент компанія виступала виконавцем робіт, які їй замовляла [Наша Прага](#), що мала ліцензію на мовлення, на відміну від [НАШ 365](#).

Вперше у [рейтинг каналів](#) “НАШ” потрапив у листопаді 2019 - на той момент він займав місце №28.

У лютому 2021 року у телеканала [втричі виріс](#) рейтинг через відключення “каналів Медведчука” і спільні з ними цільові аудиторії - у грудні 2020 року “НАШ” був на 25 місці у [рейтингу каналів](#), а у березні 2021-го вже обіймав сходинку №10

У квітні 2021-го Нацрада [не дозволила](#) “НАШому” мовити на ще одному супутнику, за місяць [НАШ 365](#) [переоформив](#) ліцензію через “зміну складу бенефіціарів”.

10 червня 2021 року телеканал “НАШ” [очолив політтехнолог](#) г [Владімір Грановські](#). У той же період [стало відомо](#) про намір народного депутата [Вадима Новинського](#) купити “НАШ”, але угоду так і [не було](#) укладено.

Натомість до складу співвласників каналу [увійшов](#) [Владімір Грановські](#), а Євгеній Мураєв, як “представник власника”, [заявив](#), що передає управління каналом трудовому колективу, бо Україна “знаходиться на порозі дуже неприємних подій, тому найважливіше зараз – міняти все разом в рамках національного діалогу і громадянського миру”.

Восени 2021-го Євгеній Мураєв [заявив](#), що Офіс Президента на нього тисне, аби викупити половину телеканалу.

Стосунки з Національною радою з питань телебачення

Весь період роботи телеканалу супроводжувався постійними конфліктами з Нацрадою, які призводили лише до попереджень і відносно невеликих штрафів, практично не впливаючи на роботу “НАШого”. У 2018 - 2022 роках “НАШ” отримав щонайменше 11 попереджень Нацради, але анулювання ліцензії стало можливим лише перед повномасштабним вторгненням Росії, після запровадження санкцій РНБО.

Першу перевірку Нацрада [призначила](#) одразу ж після запуску “Нашого” на частотах “Максі-ТВ” у листопаді 2018 року. Претензія полягала у тому, що ліцензія, видана “Максі-ТВ” передбачала культурологічно-розважальний контент, а в реальності транслювався інформаційно-політичний контент, ще й з логотипом “НАШого”. За це Нацрада винесла каналу попередження, [відмовила](#) у переоформленні ліцензії та [призначила перевірку](#), аби з’ясувати, чи було усунуто переформатування. Канали продовжили мовлення.

У березні та жовтні 2019 року “НАШ” кілька разів транслював інтерв’ю з колишнім прем’єром-втікачем Миколою Азаровим:

- у березні з Азаровим [спілкувався](#) Владімір Грановські за допомогою системи доповненої реальності;
- у жовтні інтерв’ю в Азарова [брав вже](#) Дмитро Гордон, за допомогою тієї ж системи.

У першому інтерв’ю, судячи з відсутності згадок у ЗМІ, Нацрада не побачила приводів для санкцій, за друге винесла [попередження та штраф](#) у 106 тисяч гривень. У проміжку між другим інтерв’ю та штрафом за нього, “НАШ” з першої [спроби](#) отримав другу [ліцензію](#) на супутникове мовлення для компанії [НАШ 365](#).

Після отримання ліцензії попередження продовжилися:

- у грудні 2019-го, після [перезапуску](#) каналу з новою ліцензією та ефірною сіткою, канал [показав трансляцію](#) прес-конференції Володимира Путіна з плашкою “Москва наживо”. Паралельно відбувалася трансляція з Києва з плашкою “Нацкорпус перекрив Хрещатик”. Нацрада винесла [попередження](#);
- 24 серпня 2020-го канал показав ролик, який [транслював](#) ідею, що набуття Україною незалежності у 1991 році могло бути помилкою. Нацрада винесла [попередження](#);
- у вересні 2020-го канал [транслював](#) інтерактивне голосування з пропозицією глядачам відповісти на запитання “Володимир Путін заслуговує на Нобелівську премію миру?”. Нацрада винесла [попередження](#);
- у грудні 2020-го в ефірі каналу [було надано](#) слово одному з ватажків так званої “ЛНР” [Родіону Мірошнику](#), якого ведучий назвав “представником тієї сторони”. Мірошник розповів, що Україна зриває Мінські домовленості, а Росія не є стороною у конфлікті. Нацрада винесла [попередження](#) і наклала штраф у 114 тисяч гривень;
- також у грудні 2020-го року в ефірі каналу знову був Микола Азаров, який, зокрема, [заявив](#), що на сході триває “громадянський конфлікт” і “війни з Росією нема”, а отже, участь ЗСУ у боях є кримінальним злочином. Нацрада винесла [попередження](#);
- у січні 2021-го экс-депутатка Олена Бондаренко [заявила](#) в ефірі каналу, що українські військові є злочинцями, зокрема, через те, що українська армія “досі воює” на сході країни. Нацрада винесла [попередження](#);

- у лютому 2021-го канал транслював брифінг Вадима Рабіновича щодо санкцій проти Тараса Козака. Нацрада вирішила, що Вадим Рабінович використав фейки російської пропаганди про те, що влада України сповідує ідеологію фашизму і [винесла](#) каналу попередження та штраф у 114 тисяч гривень;
- у лютому 2021-го року в ефірі “НАШого” показали лідера організації С14 Євгена Карася супроводжуючи це показом плашки з написом “фашист”, а також на той момент нардепа Євгена Балицького, який на думку Нацради, поширював російські наративи. Нацрада [винесла](#) каналу попередження та штраф у 114 тисяч гривень;
- також у лютому 2021-го экс-Президент Петро Порошенко [заявив](#), що “звертається до Нацради позбавити ліцензії телеканал “НАШ”, який став головним рупором російської пропаганди”. Представник Нацради [назвав](#) це звернення популізмом, сказав, що відповідні скарги экс-Президента до Нацради не надходили і що Нацрада не має підстав для судового позову щодо позбавлення каналу ліцензії.
- у квітні 2021-го экс-міністерка юстиції Олена Лукаш [заявила](#) в ефірі каналу, що українська влада ненавидить Донбас, не планує завершувати війну, а в Україні квітнуть “фашисти в законі”. Нацрада [винесла](#) попередження та штраф;
- у травні 2021 экс-нардеп Петро Симоненко заявив в ефірі каналу, що УПЦ “розколює православ’я” та функціонує “для того, чтобы расколоть украинское общество, подчинить часть тех, кто обслуживает нынешний режим”, з метою “подчинить духовную сферу тем, кто обслуживает сегодня и формирует режим профашистского толка в Украине”. Нацрада [призначила](#) перевірку;
- також у травні 2021-го Нацрада [зафіксувала](#), що “Максі-ТВ” продовжує 23 години на добу транслювати програми “НАШого”, призначила [штраф](#) і пообіцяла звернутися до суду для анулювання ліцензії (без успіху);
- також у травні 2021-го в ефірі каналу зробив низку скандальних [заяв про євреїв](#) Андрій Пальчевський. Нацрада винесла каналу [попередження](#);
- у червні 2021-го Євгеній Мураєв заявив в ефірі каналу, що країни ЄС продовжують політику “фашистской Германии” щодо знищення слов’янського етносу, а політичне керівництво України є “проводником антиукраїнської політики по суті геноцида нашого народу” та “настоящим коллаборантом”. Нацрада призначила [перевірку](#), результат якої лишився [незрозумілим](#);
- у липні 2021-го Нацрада зафіксувала недотримання квот української мови в ефірі каналу і [оштрафувала](#) “НАШ” на 24 тисячі гривень;
- також у липні 2021-го экс-нардепа Олена Бондаренко говорячи про “утиски” російськомовних мешканців України, [вжила термін](#) “україномовні гвалтівники” в ефірі каналу. Нацрада призначила [перевірку](#) обох каналів;
- у вересні 2021-го Євгеній Мураєв [заявив](#) в ефірі каналу, зокрема, що “Париж ужасный. Извините, он чёрный. И там просто страшно спускаться в метрополитен. И там ужасное классовое неравенство”. Наступного дня виявилось, що фрагмент із

цими словами було [вирізано](#) з Youtube-версії програми. Нацрада [оштрафувала](#) канал на 124 тисячі гривень.

“НАШ” оскаржував перевірки й попередження щонайменше у 20-ти судових справах, але нам не вдалося знайти жодної справи, яку б канал виграв.

Впродовж 2021 року Нацрада 5 разів зверталася до суду за [анулюванням ліцензій](#) обох компаній-мовників, але справи роками лишалися без розгляду - до впровадження санкцій РНБО канал продовжував мовлення.

Інші суди та конфлікти

Суд із попереднім власником [Нашої Праги](#)

На початку 2019 року до суду звернувся [Олександр Чернецький](#), попередній власник телеканалу “Максі-ТВ” (тобто, компанії [Наша Прага](#)). Він [вимагав](#) скасування договору купівлі-продажу компанії, стверджуючи, що “Демосена” не виплатила йому гроші за телеканал. У липні Чернецький [відмовився](#) від позову - за [інформацією](#) “Телекритики”, через підписання мирової угоди.

Пікет та відра з рибою

4 лютого 2021 року, за два дні після [закриття каналів](#) Козака-Медведчука, частина колишньої С14, молодіжне крило “Свободи”, “Правий сектор” та “Спілка ветеранів війни з Росією” [пікетували](#) канал, вимагаючи його закриття. “НАШ” транслював акцію у прямому ефірі, працівники винесли активістам відра з рибою, кількох учасників акції було затримано.

Часткове блокування на Youtube

13 листопада 2021 року Youtube-канал “НАШого” було [частково заблоковано](#) через скарги юридичної компанії Law Net на використання об’єктів авторського права без дозволу, зокрема, кадрів Чорнобильської катастрофи. “НАШ” [заявляв](#), що канал блокують “недоброзичливці”.

“Чорні списки” телеканалу “Рада”

18 лютого 2022 року youtube-версія телеканалу НАШ опублікувала матеріал про діяльність телеканалу “Рада”. “Журналістське розслідування”, у якому телеканал звинувачували у цензурі та наявності чорних списків, було засноване на словах журналіста “Нашого” Артема Нікіфорова, якому [вдалося влаштуватися](#) працювати на канал “Рада”.

Спроби анулювання ліцензій “НАШого”: невдалі спроби та санкції РНБО

Ліцензія “Нашої Праги”

У березні 2021 року Нацрада з питань телебачення [пообіцяла](#) звернутися до суду, аби анулювати ліцензію компанії [Наша Прага](#) через ненадання мовником пакету документів для перевірки. Позов Нацради було прийнято судом вже наприкінці березня, але з якоїсь причини суддя ОАСКу [Амельохін](#) не розглядав цю справу аж до ліквідації ОАСКу, тобто більше, ніж півтора роки. Після ліквідації ОАСКу справа була передана у Київський окружний адмінсуд і в результаті розгляд по суті відбувався у 2023-му, після російського вторгнення, санкцій РНБО та виїзду Євгенія Мураєва з країни. Справу Нацрада [виграла](#) лише у травні 2023 року.

Втім, ліцензію було [анульовано](#) за кілька тижнів, у червні 2023 року, самою Нацрадою - на підставі санкцій РНБО

Анулювання ліцензії “Наш 365”

- Суд №1

30 серпня 2021 року Нацрада звернулася до суду з позовом про анулювання ліцензії компанії [НАШ 365](#), тобто, основного каналу - за ефір з екс-лідером Комуністичної партії Петром Симоненком, який [висловлювався](#) про Православну Церкву, точніше - за “неусунення порушень” каналом.

Парламентський комітет з питань свободи слова, очолюваний Нестором Шуфричем (нині також [підозрюється](#) у держзраді) [просив](#) Нацраду переглянути рішення і до суду не йти.

Крім того, за канал [заступався](#) голова ВР Дмитро Разумков. Генпродюсер “НАШого” Владімір Грановські [заявив](#), що Нацрада суд програє, бо звинувачення надумані.

“НАШ” [паралельно опротестовував](#) низку рішень Нацради. Нацрада боролася проти цього в апеляційному суді і апеляція [повернула](#) справу до розгляду, але після цього відбулося російське вторгнення та ліквідація ОАСКу і розгляд по суті [почався](#) лише у 2023 році, хоча на той момент ліцензії вже було [анульовано](#) самою Нацрадою на підставі санкцій РНБО.

- Суд №2

21 вересня 2021 року Нацрада знову [звернулася](#) до суду з тією ж вимогою про анулювання ліцензії. З цією справою відбулося те ж саме, що і з першою - [паралельне оскарження](#) рішень, ліквідація ОАСКу і початок розгляду у 2024 році, коли ліцензії вже було [анульовано](#) самою Нацрадою на підставі санкцій.

- Суди №3 та №4

1 грудня 2021 року Нацрада подала ще два позови ([перший](#) та [другий](#)) про анулювання ліцензії, але у цих справах після відкриття провадження не відбувалося взагалі нічого.

Заборона каналу “НАШ” та релокація у Youtube

6 січня 2022 року Сергій Стерненко створив [петицію](#) про блокування телеканалу “НАШ” через поширення ним російської пропаганди, яка [набрала](#) необхідну кількість голосів.

27 січня 2022-го “Українська правда” [повідомила](#), що за даними її джерел, СБУ готує базу для накладання санкцій на телеканал “НАШ”. Генпродюсер каналу [Владімір Грановський](#) звернувся з цього приводу до парламентського комітету з питань свободи слова - на той момент комітетом керував Нестор Шуфрич, який [висловив](#) сподівання, що ця інформація не відповідає дійсності.

2 лютого під офісом “НАШого” зібрався мітинг, ініційований Сергієм Стерненком. Активісти [вимагали](#) закриття каналу, застосування санкцій проти Євгенія Мураєва, як “російського агента” та ухвалення закону про колабораціонізм. “НАШ” транслював мітинг, ведучі [називали](#) активістів правопорушниками та казали, що їм страшно, що на них “можуть напасти й покалічити”.

11-го лютого 2022 року РНБО [наклала санкції](#) на телеканал на підставі подання СБУ. Під усі можливі 14 видів обмежень потрапив кіпрський офшор [Demosena Investments](#) та українські компанії [Наша Прага](#), [НАШ 365](#) і [НАШ 24](#). На момент заборони канал був на 12-му місці у [рейтингу телеканалів](#) для аудиторії 18+.

Засідання РНБО проходило на виїзді, у будівлі Харківської ОДА. Євгеній Мураєв скликав [мітинг під будівлею](#), заявив, що це [остання помилка](#) Володимира Зеленського, та анонсував “безстрокові акції протесту”. За 5 днів після цієї заяви співробітники каналу (вони ж засновники компанії [НАШ 365](#)) зареєстрували компанію [НАШ спротив](#), але плани щодо її використання лишилися невідомими - почалася повномасштабна війна.

В останні вихідні перед повномасштабним вторгненням Росії на youtube-каналі “НАШого” риторика лишалася традиційною для каналу - наприклад, ведучі та гості [обговорювали](#), навіщо Україні стільки військ біля лінії фронту, якщо вона не планує атакувати Росію.

Після початку повномасштабної війни

24 лютого 2022 року [“НАШ”перестав існувати](#) - команда youtube-каналу фізично [не змогла](#) вийти в ефір через зачинені двері студії та вирішила більше не робити контент для “НАШого”.

Колишні співробітники створили [два нових youtube-канала](#), які врешті-решт також були [заблоковані](#) на території України 24 квітня 2024 року зусиллями “Центру протидії дезінформації РНБО”.

Дві ліцензії “НАШого”, [які Нацрада не змогла](#) скасувати через суд, було [анульовано](#) у червні 2023 року самою Нацрадою - на підставі санкцій РНБО.

Заяви та законопроекти щодо резонансних питань

Впродовж усіх років публічної діяльності Євгеній Мураєв майже не змінював позицію у резонансних питаннях. Частина його висловлювань 2020 - 2021 років [лягла в основу](#) звинувачення СБУ у державній зраді.

Нижче наведений перелік висловлювань та законопроектів Євгенія Мураєва щодо української мови, історії, армії, церкви, влади, Революції Гідності, євроінтеграції, російсько-української війни, ЛГБТ, вакцинації etc

Історія та мова

Історія України та радянський спадок

- У липні 2013 року підписав звернення 148 нардепів до польського Сейму з проханням [визнати Волинську трагедію](#) геноцидом проти польського народу з боку українських націоналістів;
- У березні 2014 року [заявив](#), що “федеративний державний устрій - єдиний можливий вихід з кризи, яка склалася”, оскільки нова влада почала не з того - “начали отменять языки, начали ломать памятники, начали посягать на нашу историческую и культурную память”;
- У травні 2015 року був [співавтором](#) законопроекту про скасування декомунізації;
- У березні 2016 року був ініціатором [законопроекту](#) про скасування перейменувань населених пунктів та районів;
- У серпні 2016 року [заявляв](#), що закон про декомунізацію “штучно вкинули у суспільство, аби відволікати його від інших проблем”. Аргументуючи, чому не можна перейменовувати вулиці на честь Степана Бандери, посилався, зокрема, на [рішення](#) польського Сейму про визнання Волинської трагедії геноцидом, про яке сам [просив Сейм](#).

Російська мова в Україні

- У липні 2018 року зареєстрував [законопроект](#), у якому [пропонувалося](#) ввести кримінальну відповідальність за “публічне приниження, навмисне спотворення державної, регіональної мови або мови меншини в офіційних документах і текстах”, використовувати “регіональну мову або мову меншини” в роботі органів влади та місцевого самоврядування, вивчати таку мову в навчальних закладах та дозволити вільну трансляцію телепередач “сусідніх країн”, створених мовами “схожими до

державної”. Необхідність ухвалення закону була обґрунтована зокрема “реалізацією права громадян на мовне визначення”;

- У вересні 2018 року [заявив](#), що українською мовою принципово користується виключно у спілкуванні з державою, у знак протесту проти “культурної війни”;
- У липні 2019 року був одним з ініціаторів [законопроекту](#), яким [пропонувалося](#) скасувати [Закон про мову](#), тобто обов’язкову українську у держуправлінні, сфері послуг, освіти й медіа, а також відповідальність посадовців за незнання української.

Євроінтеграційні закони, безвіз та ЄС

- У вересні 2013 року, під час тимчасової зміни геополітичного курсу Віктора Януковича, [підтримав](#) 3 з 5-ти законопроектів, які були потрібні для договору про асоціацію з ЄС;
- У листопаді 2015 року [заявляв](#), що пакет законів, ухвалення яких вимагав Євросоюз для запровадження безвізового режиму, “відкидає Україну на багато років назад”.
- У вересні 2021 року Євгеній Мураєв [заявив](#) що “Париж ужасный. Извините, он чёрный. И там просто страшно спускаться в метрополитен”;
- У 2021 році [заявив](#), що НАТО та ЄС створили “...большинство стран европейских, которые воевали на стороне гитлеровской коалиции и убили 8 миллионов украинцев”.

Революція Гідності

- 16 січня 2014 року проголосував за [диктаторські закони](#);
- 21 лютого 2014 року, після розстрілів протестуючих, [не прийшов](#) на голосування за постанову [про засудження](#) застосування насильства, яке призвело до загибелі людей;
- У березні 2014 року зареєстрував [проект постанови](#) про [перенесення](#) виборів Президента України з травня 2014 на грудень 2014. Обґрунтовував пропозицію тим, що “парламентські політичні сили об’єдналися навколо ідеї парламентсько-президентської республіки” і Президента краще обирати після внесення змін до Конституції;
- У листопаді 2016 року [заявив](#), що не вважає Майдан революцією, а вважає його державним переворотом;
- У березні 2019 року, під час президентської передвиборчої кампанії [заявив](#), що Майдан це водночас і “широкий народний протест”, спровокований діями влади, і “кримінальний злочин, який привів до силового повалення влади та усіх подальших

подій – від анексії Криму до повної політичної залежності України від іноземних держав та МВФ”.

Російсько-українська війна, анексія Криму та вторгнення

Анексія Криму

- У березні 2014 року [заявив](#), що “федеративний державний устрій - єдиний можливий вихід з ситуації, яка склалася”, та що оскільки нова влада почала зазіхати на “нашу історичну культурну пам’ять”, це призвело до росту радикальних настроїв і “...Крим вже зробив перший крок. Я не хочу обговорювати законність - незаконність, але це думка людей, яку вони виразили у найдемократичніший спосіб, на референдумі, зробили свій вибір - на нього треба зважати і його треба поважати”;
- У квітні 2014 року [заявив](#), що “...у Криму, дякувати Богові, їм повезло - вони знайшли підтримку, вони знайшли захист і змогли виразити свою думку мирно, без втрат, без втрат людських життів. Для мене Крим не втрачений, я більше тобі скажу - для мене і Росія братська держава, і як би її не обвинувачували ворогом, я вважаю, що саме ця влада винна у тому, що така ситуація склалася”;
- [Не згадував](#) про Крим у президентській передвиборчій програмі 2019 року, але у березні 2019-го [переповідав](#) слова Володимира Путіна про те, що “операція із захоплення Криму почалася – коли почалася Корсунська трагедія. Коли “герої Майдану” били кримчан, що поверталися додому, били й вбивали. Палили їхні автобуси”. “Корсунською трагедією” було названо [події 20 лютого 2014](#) року на Черкащині, де активісти зупинили та роззброїли 5 з 8-ми “антимайданівських” автобусів, під час чого були сутички, але не було смертей, зникнень чи тяжких тілесних ушкоджень;
- У березні 2019 року, під час президентської передвиборчої кампанії [заявив](#), що Крим український, але втрачено його “зусиллями української влади”.

Війна на сході України, окупація ОРДЛО та Мінські угоди

- У квітні 2014 року був співавтором [законопроекту](#), яким пропонувалося звільнити від покарання осіб, що вчиняли кримінальні злочини після 22 лютого 2014 року “під час масових акцій протесту на півдні та сході України”;
- У червні 2014 року [заявив](#), що “...антитерористична, або каральна операція мають бути негайно припинені”;
- У листопаді 2015 року [наполягав](#) на необхідності провести вибори на тимчасово окупованих територіях для виконання Мінських угод;

- У січні 2016 року [заявив](#), що годувати тимчасово окуповані регіони має Україна, у війні “винні виключно українські політики”, а “далі цю карту розіграли у своїх геополітичних інтересах США та Росія”;
- У червні 2016 року [заявив](#), що війна на сході України є громадянською, а в Маріуполі воювали американські солдати;
- У червні 2017 року [заявив](#), що “цю маячню (війну на сході України - прим.ред.) час закінчувати”, що “вся іноземна преса, всі наполягають на Мінському вирішенні питання”, та що владі не вигідне повернення в електоральне поле 5-ти мільйонів голосів невизнаних республік, адже “це буде означати закінчення цього режиму, оскільки парламент буде мати зовсім інший вигляд”;
- У липні 2017 року [заявив](#), що на сході України триває “громадянський конфлікт”, бо з обох боків воюють українці, доказів присутності російських військ на Донбасі нема, а Росія допомагає ЛДНР тим же, чим США допомагають Україні, тобто грошима, технікою та інструментами;
- У квітні 2018 року був ініціатором [законопроекту](#) про запровадження додаткової відповідальності для українських військових - зокрема, за самовільне зайняття житлового приміщення, та ліцензування господарської діяльності;
- У січні 2019 року в [інтерв'ю](#) Жанні Немцовій [стверджував](#), що Україна не змогла довести присутність Росії у невизнаних республіках;
- У березні 2019 року, під час президентської передвиборчої кампанії, [заявив](#), що на сході України триває “керований з боку нової влади конфлікт, який мав на меті заблокувати участь двох областей у виборах під приводом антитерористичної операції, але перетворився на повноцінну громадянську війну за участю інших держав”;
- У березні 2019 року, під час президентської передвиборчої кампанії [заявив](#), що для припинення війни треба “перестати брати чийсь сторону, а стати нейтральними”, “зупинити внутрішню, культурну війну та мову ненависті” і “запитати у Донбасу чого йому треба”;
- У березні 2019 року, під час президентської передвиборчої кампанії [заявив](#), що його першим президентським указом був би указ про “припинення бойових дій та початок мирних переговорів”

Повномасштабне вторгнення

- 21 лютого 2022 року, за 3 дні до вторгнення, [заявив](#) в ефірі youtube-каналу “НАШ”, що “никакой большой войны между Россией и Украиной не будет”
- 25 лютого зробив [останню заяву](#) перед виїздом з країни: “Президент и топ-чиновники призывают к переговорам и выражают готовность идти на компромисс. И в целом это правильное решение, позволяющее остановить

убийства и разрушения. Только уже не компромисс, а капитуляция: обо всем договориться можно было восемь лет назад”.

Ставлення до Росії під час війни

- У березні 2019 року, під час президентської передвиборчої кампанії [заявив](#), що Росія є головним стратегічним партнером України, а Білорусь - другим партнером за значенням, зокрема тому, що “надала можливості вести переговори про мир”;
- У грудні 2019 року, одразу після [перезапуску](#) каналу з новою ліцензією та ефірною сіткою, “НАШ” [показав](#) в ефірі [прес-конференцію](#) Володимира Путіна, яка супроводжувалася плашкою “Москва наживо”. Паралельно відбувалася також трансляція з Києва з плашкою “Нацкорпус перекрив Хрещатик”.

9 травня та “боротьба з фашизмом”

- У травні 2014 року [заявив](#), що гарантує - “фашизму в нашій країні не буде. На жаль, при повному потуранні та сприянні влади, те, що відбувається зараз - ми будемо з цим боротися”;
- У травні 2019 року [закликав](#) українців відвідати “святкову ходу” до “вічного вогню” 9-го травня, яку анонсував сайт [Бессмертный полк Украины](#) і сам до неї [приєднався](#). Тоді ж афілійований з ним телеканал “НАШ” анонсував концерт [Наша победа](#) та прем’єру пісні “Бессмертный полк” [Володимира Бистрякова](#)
- У липні 2019 року був співавтором [законопроекту](#) про заборону пропаганди нацизму, пояснювальна записка до якого була присвячена, зокрема, символіці СС “Галичина”.

Різне

- У серпні 2016 року був ініціатором [законопроекту про наклеп](#). Аналітики “Центру демократії та верховенства права” [називали](#) законопроект механізмом тиску на свободу слова;
- У листопаді 2021 року [заявив](#), що “не можна примушувати людей щепитися”, та що “влада проводить на людях масові випробування”;
- У листопаді 2021-го зробив [низку заяв](#) про ЛГБТ: сказав, що гендерний баланс має бути в ліжку, назвав представників ЛГБТ-спільноти “нетрадиционными людьми”, розповів про “пропаганду ЛГБТ”, яка нав’язує, підтримав правку до Конституції про “традиційну сім’ю”, заявив, що він не проти, аби люди займалися таким “дома” та повідомив, що “это навязывают, чтобы сократить популяцию”.

Афіліації: родина, партнери, помічники

Родина*

*У розділ включено лише тих членів родини, які мають стосунок до політичної та бізнесової діяльності Євгенія Мураєва

Батьки та дядько

Батько, [Володимир Мураєв](#)

Був кінцевим бенефіціаром [обох телеканалів](#) та більшості [родинних бізнесів](#), щонайменше формально. Судячи зі [згадок на сайті](#) відгуків, “Рapidом”, ймовірно, керував особисто. [Помер](#) у листопаді 2020 року.

[Внесений](#) в базу “Миротворця” через [активність](#) у російській мережі “Однокласнікі”. У лютому 2021 року Євгеній Мураєв [заявив](#), що через російські санкції в Росії “були заморожені великі гроші на рахунках підприємства, яке належало моєму батькові”, але знайти компанію, про яку йшла мова, нам не вдалося.

Крім того, числився помічником сина-нардепа та був керівником благодійного фонду [Крок за кроком](#), який належить экс-дружині Євгенія Мураєва [Валерії](#).

Матір, [Ольга Мураєва](#)

Була та є кінцевою бенефіціаркою низки [родинних бізнесів](#), а після смерті чоловіка стала також бенефіціаркою кіпрського офшору [Demosena Investments](#), який володів телеканалом [НАШ](#).

Крім того, [викладала](#) хімію в Харківському університеті міського господарства та була керівницею благодійного фонду [Крок за кроком](#), який належить экс-дружині Євгенія Мураєва [Валерії](#).

Можливо, дядько, [Геннадій Мураєв](#)

Можливо, брат [Володимира Мураєва](#), у 2016 - 2020 роках був головою Соколівської сільської ради Зміївського району Харківської області.

Екс-дружина [Валерія Мураєва](#)

Була у шлюбі з Євгенієм Мураєвим з 2004-го по [2017 рік](#), дівоче прізвище Таранова. У 2023 вдруге [вийшла заміж](#) і тепер має прізвище Дзюба.

Є середньою донькою [засновника](#) “Укрсиббанку”, экс-нардепа та впливового харківського діяча часів перебудови [Олега Таранова](#). Є засновницею благодійного фонду [Крок за кроком](#).

У 2015 році стала [депутаткою](#) Харківської обласної ради від “Опоблоку”, у 2019-му - заступницею голови облради.

Фігурувала у двох “родинних бізнесах” - була засновницею [Робінзон-ТВ](#) і вказувала [Спецмонтаж](#), як місце роботи у деклараціях 2016-2019 років,

Від кінця 2016 року очолювала харківський партійний [осередок “За життя”](#) - спочатку він мав назву “Центр”, влітку 2017-го був переіменований на “За життя”. Залишила осередок у вересні 2018 року. У 2019-му партія була переіменована на ОПЗЖ.

Після розлучення зв'язок Валерії з колишнім чоловіком не перервався:

- з травня 2017 по червень 2018-го Валерія регулярно [перераховувала](#) гроші партії “За життя”, головою політради якої у цей період був Євгеній Мураєв і осередком якої вони керувала поки чоловік/екс-чоловік не пішов з партії;
- у квітні 2018 року стала засновницею громадської організації [За життя](#), яка була зареєстрована за адресою низки родинних бізнесів Мураєвих, на [Греківській](#);
- у 2018-2020 роках була засновницею харківського [відділення партії “Наші”](#), а на парламентських виборах 2019 року балотувалася у ВР від цієї партії;

У 2020 році знову пройшла у Харківську обласну раду, але вже від [Блоку Кернеса](#).

Обійняла посаду [заступниці голови](#) облради.

Екс-тесть [Олег Таранов](#)

Впливовий діяч часів Президента Леоніда Кучми, один з [засновників](#) “Укрсиббанку”.

Згідно [довідки](#) “Офіційної України”:

- за національністю росіянин;
- у 1974 - 1981 роках був секретарем комітету комсомолу у технікумі та членом “Ленінської комуністичної спілки молоді”;
- у 1981 - 1987 роках працював на заводі “Харківзалізобетон”, потім два роки на заводі “Харківреле”;
- у 1989 - 1994 роках, під час першої хвилі приватизації, був президентом [Укрсиббанку](#), президентом інвестиційної корпорації [Укрсибінкор](#) та директором [україно-сибірського “Рapidу”](#).

У 1994 році Олег Таранов [був обраний](#) народним депутатом, став [головою](#) Комісії ВР з питань економічної політики, та членом Ради з питань економічної реформи при Президентові Леоніді Кучмі. У 1996 році 5 місяців [працював](#) заступником Міністра Кабміну Валерія Пустовойтенка, після цього двічі обіймав керівні посади під час організації зборів ЄБРР в Україні.

У Верховній раді входив до груп “Єдність” ([складалася](#) переважно з дніпровських депутатів, очолював групу [Віктор Меркушов](#)) та “Конституційний центр”. До “Конституційного центру”

Таранов [перейшов](#) у 1997 році, до цієї ж групи належали Юлія Тимошенко, Ігор Бакай, Іван Плющ та Роман Безсмертний.

Після завершення депутатської каденції, з липня 1998 по березень 2000 року керував Національним агентством з управління державними корпоративними правами, яке, зокрема, [звільняло та призначало](#) директорів стратегічних підприємств, бо було правонаступником Фонда держмайна. У той же період був членом [Вищої економічної ради](#) та головою Експертної ради підприємців при Президентові Леоніді Кучмі.

Судячи з хронології посад, [інтерв'ю](#) та доповідей у ВР (наприклад, виступів у [липні](#) та [вересні](#) 1994-го), був одним з важливих учасників процесу [великої приватизації](#) другої половини 90-х років, а також [створення](#) фондового ринку.

За [даними Уніан](#), ключовими афіліаціями Таранова наприкінці 1990-х - на початку 2000-х були [Олександр Ярославський](#) та экс-посол України в Росії, Казахстані та КНР [Олег Дьомін](#) (разом з яким Олег Таранов [дарував](#) Леоніду Кучмі картину). У 2006 році Таранов [балотувався](#) у Верховну Раду з Партією Зелених (безуспішно).

Нова дружина [Катерина Мураєва](#)

До заміжжя [працювала](#) актрисою Київського театру драми та комедії. Ймовірно, вийшла заміж за Євгенія Мураєва у 2018 році (з цього моменту [фігурує](#) в деклараціях). Під час російсько-української війни [знімалася](#) у російському кіно та їздила на фестиваль, який проходив під Москвою, в пансіонаті Управління справами президента РФ.

З 2022 року є власницею словацької компанії [RAPID PLUS s.r.o.](#), яка, [за даними](#) Bihus.info, створювалася, як дилер продукції харківського заводу "Рapid". Восени 2022 року перебувала у Відні - журналіст-розслідувач Михайло Ткач [зафільмував](#) у австрійській столиці, як Катерина неправильно припаркувала автівку та заблокувала рух автомобілів вулицею.

Родина Азарових: що вказує на можливий зв'язок

У ВР 2007 - 2012 років Євгеній Мураєв був помічником Миколи Азарова, на той момент [нардепа](#). У лютому 2014 року [особисто доправив](#) прем'єра-втікача у російський Белгород.

У лютому 2015 року [NewsOne показав](#) інтерв'ю Миколи Азарова, в якому той назвав Майдан "вооруженным переворотом", а українську владу такою, що "нацелена на военные действия".

НАШ транслиував інтерв'ю з колишнім прем'єром 3 рази:

- у березні 2019-го з Азаровим [спілкувався](#) Володимир Грановський за допомогою системи доповненої реальності;
- у жовтні 2019-го інтерв'ю в Азарова [брав вже](#) Дмитро Гордон, за допомогою тієї ж системи.
- у грудні 2020-го року Микола Азаров [заявив](#) в ефірі каналу, що на сході триває “громадянський конфлікт” і “війни з Росією нема”, а отже, участь ЗСУ у боях є кримінальним злочином.

Крім того, родини Мураєвих та Азарових мають афіліацію через двох осіб, афілійованих з обома родинами - Торстена Пауля та Костянтина Пивоварова. Обидва чоловіки пов'язані з Австрією, останнім відомим місцем перебування Євгенія Мураєва, вказаним в оголошенні про розшук.

Торстен Пауль, австрійський банкір

Зв'язок з Мураєвими через родинні бізнеси

З родиною Мураєвих Торстен Пауль пов'язаний низкою точок:

- у [декларації 2018](#) року він вказав, що володіє 100% компанії [Хендлінг Технік](#) та є кінцевим бенефіціаром “родинних” компаній Мураєвих [Завод “Рapid”](#) та [Альтеп](#). Крім того, Пауль вказав, що також є бенефіціаром компанії [Пам Хаус](#). У 2018 році [Хендлінг Технік](#) дійсно була засновницею всіх трьох компаній;
- ще у 2016 році компанії [Пам Хаус](#) та [Альтеп](#) разом фігурували у [кримінальній справі](#) про завищені ціни на постачання тепла комунальним установам.
- зараз засновниками компанії [Пам Хаус](#) є Торстен Пауль та экс-депутат харківського “Опоблоку” [Денис Кришталь](#), який вказував [Завод “Рapid”](#) своїм основним місцем роботи у деклараціях [2016](#) - [2020](#) років.
- низка осіб, пов'язаних з [Хендлінг Технік](#) також пов'язана і з іншими “родинними” компаніями Мураєвих, зокрема [Костянтин Пивоваров](#), [Сергій Двигун](#) та [Лариса Твердохлеб](#), яка у 2019 році підтримала Євгенія Мураєва на виборах Президента майже мільйоном гривень.

Зв'язок з Азаровими через Geolog Oil & Gas Trading

У січні 2017 року Пауль очолив австрійську компанію [Geolog Oil&Gas Trading](#), яка торгує зрідженим газом, і німецька “дочка” якої [володіє](#) 126-ма заправокками у Німеччині.

Deutsche Welle ще у 2014-му [заявляла](#), що ця компанія належить родині Азарових, адже [володіла](#) нею компанія [Garda Handels](#), прямо [пов'язана](#) з Олексієм Азаровим.

[Розслідування](#) Deutsche Welle 2017 року також докладно описувало зв'язок австрійської та німецької компаній з Азаровими.

Крім того, [за даними](#) Deutsche Welle, Торстен Пауль не вказав у [декларації](#), що є власником кіпрської [Geolog Oil&Gas](#), яка володіє торговельною маркою, під якою компанія продає у Німеччині зріджений газ.

Кіпрська [Geolog Oil&Gas](#) зареєстрована за тією ж адресою, що і компанія Олексія Азарова, яка є ключовим фігурантом у справі про відмивання [17 мільйонів доларів](#), які Азаров-син, нібито, отримав від экс-голови АП Андрія Ключєва за призначення Ключєва віце-прем'єром. Deutsche Welle [вказує](#), що за даними слідства, гроші були відмиті “конгломератом австрійських фірм Олексія Азарова, до якого належить Geolog Oil and Gas Trading GmbH”.

Під час скандалу з призначенням Пауля в “Укрексімбанк”, він звільнився з [Geolog Oil&Gas Trading](#), але вже у 2020 році знову [повернувся](#) на посаду.

Спроба очолити “Укрексімбанк”: події та політичний контекст

- 23 травня 2019 року Кабмін [призначив](#) нові наглядові ради державних банків, зокрема, “Укрексімбанку”, до наглядової ради якого увійшов Торстен Пауль. На той момент Президентом України був вже Володимир Зеленський, але до парламентських виборів лишалося ще 2 місяці, Кабміном керував Володимир Гройсман;
- 8 липня 2019 року Торстен Пауль [був обраний](#) головою наглядової ради “Укрексімбанку”, наступного дня директорка “Центру протидії корупції” Дар'я Каленюк [заявила](#), що Пауль Торстен тривалий час був довіреною особою родини Азарових та олігарха Сергія Курченка;
- 21 липня в Україні відбулися парламентські вибори;
- 16 серпня 2019 року вийшла [публікація](#) Deutsche Welle про Торстена Пауля. У ній журналісти описували зв'язок Пауля з родиною Азарових та повідомляли, що у 2016 році “Укрексімбанк” довелося докапіталізувати з держбюджету на понад дев'ять мільярдів гривень через те, що компанія голови АП часів Януковича Андрія Ключєва отримала кредит на 8,5 мільярдів гривень і не повернула його;
- 19 серпня вийшло [інтерв'ю](#) Торстена Пауля - у ньому Пауль, зокрема, повідомив, що готується позиватися за наклеп та шкоду для ділової репутації.
- Наступного дня, 20 серпня 2019 року кандидатуру Пауля [заблокував](#) Нацбанк. На той момент головою Нацбанку був Яків Смолій, а його першою заступницею працювала [Катерина Рожкова](#), файли “прослушки” якої оприлюднив особисто Євгеній Мураєв в ході [тарифних протестів](#) 2016 року.

Завод “Дніпрошина” та “Укрексімбанк”

У 2016 році Торстен Пауль згадувався у розслідуванні, також пов'язаному з “Укрексімбанком”. [Згідно розслідування](#) “Ділової столиці”, у 2012 році українська компанія [Інтермікро Дельта Інк](#) купила шинний завод “Дніпрошина”, після чого завод почав

накопичувати борги. Одним з ключових кредиторів компанії був “Укрексімбанк”, якому “Дніпрошина” заборгувала близько 900 мільйонів гривень, а майно виявилось списаним, або непридатним для використання.

Торстен Пауль [був офіційним](#) представником власника [Інтермікро](#), кіпрської компанії [Marmolada Investments](#) через інвестиційну компанію [Perun Capital](#), і [за даними](#) Наших Грошей “в 2013-2014 роках “наглядав” за шинним активом на посаді заступника гендиректора”.

[Костянтин Пивоваров](#), отримувач подарунку від Азарова-молодшого

Екс-заступник Міністра регіонального розвитку в уряді Азарова та колишній перший заступник керівника апарату Азарова-прем'єра.

Після [купівлі](#) харківського футбольного клубу “Металіст” українським “олігархом” Сергієм Курченком, був [призначений](#) віце-президентом клубу.

Зв'язок з Мураєвими через родинні бізнеси

Впродовж невеликого проміжку часу був кінцевим бенефіціаром “родинних” компаній Мураєвих [Завод “Рapid”](#) та [Альтеп](#), а також афілійованої компанії [Хендлінг Технік](#).

Зв'язок з Азаровими через [Garda Handels](#)

Згідно з договором, який Олексій Азаров представив у судовій справі про ймовірне відмивання [17 мільйонів доларів](#), 21 лютого 2014 року Азаров молодший [подарував](#) Костянтину Пивоваров “родинну” австрійську бізнес-імперію - компанію [Garda Handels – und-Beteiligungs GMBH](#), яка [займається](#) зрідженням газом та нерухомістю.

Вадим Слюсарев та Андрій Одарченко

[Вадим Слюсарев](#), прикордонник, генерал-майор та екс-помічник Артема Пшонки

За [даними “Схем”](#):

- у 2002 році очолив прикордонний контроль на КПП “Гоптівка” (кордон з Росією у Харківській області).
- У 2006 році став начальником відділу прикордонного контролю КПП “Дергачі”, який об'єднав “Гоптівку” і “Козачу Лопань”. Через три роки отримав посаду начальника відділу внутрішньої безпеки Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України, а у 2011-му переїхав до Києва, де став начальником департаменту персоналу внутрішньої безпеки адміністрації Державної прикордонної служби України.

У Верховній Раді 2007 - 2012 років був помічником [нардепа](#) від Партії Регіонів [Артема Пшонки](#), сина [легендарного](#) генпрокурора-втікача Віктора Пшонки.

У 41 рік отримав звання генерал-майора. В адміністрації ДПСУ працював до 2014 року – після Майдану звільнився з прикордонної служби.

Згідно того ж [розслідування “Схем”](#), мав прямий стосунок до харківського виборчого штабу “Слуги Народу” у 2019 році, можливо, формував список мажоритарників та має стосунок до низки скандалів. Згадується в реєстрах, як колишній керівник харківського обласного [осередку “Слуг Народу”](#).

У лютому 2020 року [став радником](#) першого заступника голови Офісу Президента Сергія Трофимова, а у 2021 році [увійшов](#) до політради партії “Слуга Народу” - втім, його до політради обрали, але [не призначили](#). Журналіст Юрій Бутусов у 2021 році [заявив](#), що батьки Слюсарєва живуть в окупованому Криму, володіють там нерухомістю та мають російські паспорти.

18 лютого 2022 року, за 6 днів до повномасштабного вторгнення, за даними “Української Правди” [вийшов в Росію](#), вказавши, що планує перебувати на російській території до 10 березня, але повернувся, ймовірно, 26 лютого. Голова харківського осередку “Слуг” [повідомив](#) журналістам, що не знає, чи є Слюсарєв досі членом президентської партії. Де саме перебував Слюсарєв на момент створення цієї довідки, нам з’ясувати не вдалося.

Зв’язок з Євгенієм Мураєвим

- У 2018 році був спонсором партії [НАШІ](#) - разом із членами родини [перерахував](#) партії майже мільйон гривень.
- У вересні-грудні 2022 року став власником двох найбільших “родинних” компаній Мураєвих - [заводу “Рapid”](#), [Східної фінансової групи](#) та [Альтеп](#). До цього, у червні 2022 відкрив угорську компанію [Expressvs Logistik](#), яка зрештою [вивезла](#) частину обладнання “Рapidу” в Угорщину. Представники однієї з компаній, що перейшли до Слюсарєва, [назвали це](#) “успішною релокацією з зони бойових дій”, а директор “Рapidу” [пообіцяв](#), що завод “повернеться працювати на Харківщину...після переможного завершення війни”.

Розслідування Bihus.info

- 14 липня 2023 року команда Bihus.info опублікувала [розслідування](#) про Вадима Слюсарєва. Журналісти з’ясували, що у червні 2022 року Вадим Слюсарєв разом із [Людмилою Польовик](#) придбали у росіян Светлани та Павла Попових французьку компанію Sci Goodwin, яка [володіє квартирами](#) у Німечці. Після окупації Криму Людмила Польовик відкрила готель в Алушті, продавала готельні послуги

бюджетним установам РФ, володіє трьома російськими компаніями. Журналісти припускають, що жінка може бути матір'ю доньки Вадима Слюсарєва.

- Крім того, розслідувачі [знайшли сліди](#) Вадима Слюсарєва та Вадима Одарченка у двох американських компаніях - [OS Bonita 201](#) та [Cyberport Solution](#). Обидві були зареєстровані у тих же апартаментах у Флориді, які вказували місцем свого перебування в США Вадим Слюсарєв та брат [Андрія Одарченко Дмитро](#) під час реєстрації компаній. Апартаменти зареєстровані на Олену Шульгу, яка раніше мала прізвище Слюсарєва.

[Андрій Одарченко](#), народний депутат від “Слуги Народу”

Діючий [народний депутат](#) фракції “Слуга Народу” (членство у фракції було [призупинено](#) у листопаді 2023 року, але в досьє на сайті ВР це не відображено). Член комітету з питань антикорупційної політики, обраний у Харкові.

Зв'язок з Євгенієм Мураєвим

Допомагав фінансувати партію Євгенія Мураєва [НАШІ](#) у 2018 році - [перерахував](#) партії 198 тисяч гривень.

Зв'язок з Вадимом Слюсарєвим

До парламентських виборів 2019 року був засновником компанії [Градiєнт Інвест](#), яка зараз записана на його батька. Телефон цієї компанії збігається з телефоном компанії Вадима Слюсарєва [Рубікон Трейдинг](#), крім того, обома компаніями раніше керувала одна й та сама людина, [Юлія Гончарова](#), афілійована і з іншими компаніями Одарченків, і щонайменше з [однією](#) компанією Слюсарєва.

Справа про підкуп

Наприкінці листопада 2023 року [був заарештований](#) Вищим антикорупційним судом - його підозрюють у підкупі голови Держагентства відновлення та розвитку Мустафи Найєма, який і здав Одарченка детективам. Одарченко одразу ж [вийшов з СІЗО](#) під заставу у 15 мільйонів.

Слідство стверджує, що Одарченко запропонував Найєму 50 тисяч доларів у криптовалюті в обмін на сприяння в отриманні коштів на ремонт Державного біотехнологічного університету, перші 10 тисяч з яких було відправлено. “Домовленості” було зафіксовано у записах телефонних розмов, оприлюднених в суді. Одарченко стверджує, що Найєм просто просив його навчити користуватися криптогаманцем, і він вирішив допомогти.

У квітні 2024 року справу було [скеровано](#) до суду.

Політичні союзники, помічники та керівники/засновники афілійованих компаній

Вадим Рабінович, экс-нардеп, підозрюваний у держзradі

Родинного зв'язку з Євгенієм Мураєвим Вадим Рабінович, ймовірно, не має - інформація про те, що экс-дружина Мураєва [Валерія](#) є [племінницею](#) Вадима Рабіновича, не підтверджується нічим і [спростована](#) самою Валерією.

Історія публічних стосунків почалася у січні 2014 року, коли [стало відомо](#), що Євгеній Мураєв придбав у Вадима Рабіновича маловідомий на той момент телеканал [NewsOne](#), а [також](#) сайт [MIGnews](#).

У липні 2016 року Рабінович та Мураєв [створили](#) партію "За життя", але союз тривав лише два роки - до повернення Віктора Медведчука у публічну політику та його [об'єднання](#) з Вадимом Рабіновичем. Після цього Євгеній Мураєв [заявив](#), що залишає "За життя", а пізніше [пояснив](#), що вийшов з партії "коли туди зайшов Медведчук".

Подальші стосунки між двома політиками були схожими на конфлікт, але невідомо, чи були конфліктними по суті.

- У листопаді 2018 року Євгеній Мураєв [позивався](#) до Вадима Рабіновича, але по суті суд розгляд справи так і не почав - обидва учасники не відвідували засідань. У лютому 2024 року справу [було закрито](#).
- У березні 2019-го, під час Президентської кампанії, Мураєв заявив, що "вчорашні друзі та партнери перетворюються на жадібних зрадників та боягузливих брехунів, як це сталося з моїми колегами, що зараз видають з себе опозиційний проект у інтересах Порошенка", ймовірно, маючи на увазі партію "За життя" та Вадима Рабіновича.
- Але вже у лютому 2021 року канал "НАШ" транслював брифінг Вадима Рабіновича щодо санкцій проти Тараса Козака.

Нині Вадим Рабінович, як і Євгеній Мураєв, оголошений у [розшук](#), бо є підозрюваним у [справі про держзраду](#). У березні 2022-го [перебував](#) в Ізраїлі.

Вадим Новинський, экс-нардеп

Росіянин (має українське [громадянство](#) з 2012 року), клірик УПЦ МП, власник "Смарт-холдингу", экс-нардеп Партії Регіонів та Опозиційного блоку. У діючу Верховну Раду пройшов у Маріуполі.

[Склав мандат](#) у липні 2022 року, а за півроку, у грудні 2022-го, [потрапив](#) під українські санкції, як особа, пов'язана з УПЦ МП (за [даними ВВС](#) він може бути одним з головних

спонсорів “московського патріархату”). Внаслідок санкцій Україна [заблокувала](#) частину активів Новинського.

Зв'язок з Євгенієм Мураєвим:

- у грудні 2018 року Євгеній Мураєв та Вадим Новинський разом [потрапили](#) під російські санкції. З Новинського Росія зняла санкції у [2020-му](#), а з Мураєва у [2023-му](#);
- 2 травня 2019 року разом [відвідували](#) Куликове поле в Одесі, 9-го - акцію, [ідентичну](#) “Безсмертному полку” а наприкінці місяця Мураєв став [іподияконом](#) УПЦ МП;
- у червні 2019 року були лідерами “Опоблоку” на парламентських виборах - Мураєв був першим [у списку](#), а Новинський п'ятим;
- у грудні 2020 року Євгеній Мураєв та Вадим Новинський [разом приїхали](#) на похорон харківського мера Геннадія Кернеса;
- у червні 2021 року Новинський [підтвердив](#) намір купити телеканал НАШ, але угоду так і [не було](#) укладено.

[Владімір Грановські](#)

[Політтехнолог](#), був генпродюсером [НАШого](#) та одним з засновників компанії [НАШ 365](#).

[Олександр Долженков](#)

У 2019 році [балотувався](#) у ВР з “Опозиційним блоком” (№28 у списку), але партія не подолати бар'єр. У “Детектор медіа” його іронічно [називали](#) “єдиним відомим науці представником партії [НАШ](#)”.

Помічники, керівники й засновники афілійованих компаній

Афілійовані через телеканали (ключові ролі)

- [Олена Рудік](#)

Спочатку була керівницею [NewsOne](#), а потім керівницею каналу [НАШ](#).

- [Назар Діордіца](#) (псевдонім “Макс Назаров”)

Один з [найскандальніших](#) ведучих обох телеканалів. Співзасновник [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО (її так і не встигли використати, почалося вторгнення). Після вторгнення був ведучим youtube-каналу [Да, это так](#), який “Детектор” називав ковчегом пропагандистів, [врятованих з каналів Медведчука](#).

- [Євгеній Дудник](#)

Був креативним продюсером [NewsOne](#), генпродюсером [НАШого](#) та співзасновником [НАШ 365](#).

- **[Роксолана Завінська](#)**

Була головною редакторкою [NewsOne](#), головною редакторкою [НАШого](#), співзасновницею [НАШ 365](#) та керівницею [НАШ 24](#).

- **[Світлана Шевчук](#)**

Була ведучою обох телеканалів, співзасновницею [НАШ 365](#) та ведучою youtube-каналу [Вушка](#), на який, ймовірно перетворився youtube-канал [НАШого](#).

- **[Тигран Мартиросян](#)**

Був інформаційним продюсером [NewsOne](#), керівником [НАШого](#) та компанії [Наша Прага](#).

- **[Євгенія Баранська](#)**

Була PR-директоркою [NewsOne](#) та [НАШого](#), а також співзасновницею [НАШ 365](#).

- **[Микола Буга](#)**

Був виконавчим продюсером [НАШого](#), співзасновником [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО.

- **[Андрій Шатров](#)**

Був головним редактором [NewsOne](#) та [НАШого](#), а також співзасновником [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО.

- **[Анастасія Гусарєва](#)**

Була журналісткою [NewsOne](#), ведучою [НАШого](#), співзасновницею [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО.

- **[Ангеліна Пичик](#)**

Була ведучою [НАШого](#), співзасновницею [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО.

- **[Ярослава Маслова](#)**

Була ведучою [НАШого](#), співзасновницею [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО. Після вторгнення була ведучою youtube-каналу [Да, это так](#), який “Детектор” називав ковчегом пропагандистів, [врятованих з каналів Медведчука](#).

- **[Олександра Сигал](#)**

Була ведучою [НАШого](#) та співзасновницею компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО. В останні вихідні перед вторгненням розповідала в ефірі телеканалу [багато цікавого](#).

- **[Олег Нечай](#)**

Був журналістом [НАШого](#), співзасновником [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО.

- **[Ольга Склепюк](#) (псевдонім “Ольга Веремій”)**

Була ведучою [НАШого](#), співзасновницею [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО.

- **[Антон Юхимович](#) (псевдонім “Антон Довлатов”)**

Був ведучим [НАШого](#), співзасновником [НАШ 365](#) та компанії [НАШ спротив](#), створеної після запровадження санкцій РНБО.

- [Олександр Лірчук](#)

Був ведучим [НАШого](#) та співзасновником компанії [НАШ 365](#).

Пов'язані через “родинні” та афілійовані компанії та/або статус помічника

- [Андрій Саєнко](#)

Був помічником Євгенія Мураєва у Верховній Раді 2012 - 2014 років. У 2015 році був обраний [депутатом](#) Харківської міської ради від “Самопоміч”

Разом із Володимиром Мураєвим володів компанією [Вегабуд-2006](#) - у 2006 році Харківська міська рада, депутатом якої на той момент вже був Євгеній Мураєв, [відвела](#) “Вегабуду” 1,5 гектара землі біля [Журавлівського](#) водосховища.

- [Микола Мухін](#)

Адвокат. У скликанні ВР 2012 - 2014 років був помічником [Олександра Долженкова](#), у скликанні 2014 - 2019 помічником Євгенія Мураєва. Фігурував в якості засновника/керівника/бухгалтера у політичній [партії НАШІ](#), [ГО НАШІ](#) та компанії [Наша Прага](#).

- [Лариса Твердохлеб](#)

У лютому 2019 року, під час президентської кампанії, перерахувала Євгенію Мураєву 998,5 тисяч гривень. Вказана бухгалтером “родинного” [заводу “Рapid”](#) та афілійованих компаній [Хендлінг Технік](#), [Пелета Трейд](#) і [Будкомплект 2015](#).

- [Ярослав Новосельський](#)

У скликанні ВР 2012 - 2014 років був помічником Євгенія Мураєва. Вказаний керівником “родинної” компанії [МКМ Харків](#) та афілійованих з родиною компаній [Словінфотрейд](#) і [Надратрейд](#).

- [Едгар Мхейян](#)

Вказаний керівником “родинної” компанії [Альтел](#) та засновником афілійованої компанії [Пам Хаус](#).

- [Душан Борош](#)

Вказаний керівником словацької компанії [RAPID PLUS](#), бенефіціаром якої є дружина Євгенія Мураєва [Катерина](#), та засновником афілійованої компанії [Словінфотрейд](#).

- [Денис Кришталь](#)

Екс-[депутат](#) Харківської облради від “Опоблоку”. Був вказаний керівником [заводу “Рapid”](#), засновником афілійованої компанії [Пам Хаус](#), отримував дохід у [Хендлінг Технік](#).

- [Сергій Кательніков](#)

Був помічником екс-дружини Євгенія Мураєва [Валерії](#), був вказаний засновником [Східної фінансової групи](#). У 2018 році його згадували у відгуках, як [співробітника](#) заводу “Рapid”.

- [Олена Єлагіна](#)

Була вказана, як засновниця [Робінзон-ТВ](#) та афілійованих компаній [Пелета Трейд](#), [Надратранс](#) і [Зміївелітсервіс](#), а також як керівниця партії [НАШІ](#).

- **[Ірина Сум'ятіна](#)**

Була вказана засновницею партії [НАШІ](#), ГО [За життя](#), [ГО НАШІ](#), компанії [Робінзон і Ко](#) та афілійованої компанії [Будкомплект 2015](#). На парламентських виборах 2019 року була довіреною особою Валерії Мураєвої.

- **[Олександр Тімофєєв](#)**

Був вказаний керівником партії [НАШІ](#), “родинної” компанії [Ново-Зміївське](#) та афілійованої компанії [Зміївелітсервіс](#). Отримував дохід на [заводі “Рapid”](#) та у компаніях [Будкомплект 2015](#) і [Пам Хаус](#).

- **[Олександр Трегуб](#)**

Був вказаний засновником компанії [Альтеп](#) та афілійованих компаній [Пам Хаус](#) і [Теплоснаббуд](#).

- **[Андрій Горівенко](#)**

Діючий [депутат](#) Южненської міської ради Одеської області. Був головою [Лиманського осередку](#) партії “НАШІ” та головою Лиманського ж [осередку](#) “За життя”.

- **[Сергій Двигун](#)**

Був вказаний підписантом [заводу “Рapid”](#) та керівником [Хендлінг Технік](#).

- **[Дмитро Заборін](#)**

У скликанні ВР 2014 - 2019 був помічником Євгенія Мураєва. Подавав заявку на реєстрацію бренду НАШІ та був вказаний керівником партії [НАШІ](#) і засновником [ГО НАШІ](#).

- **[Олексій Вороненко](#)**

Був помічником Євгенія Мураєва у ВР 2014 - 2019 років, [виступав](#) на телеканалі NewsOne, втім, після 2018 року Мураєва [критикував](#). У 2019 році фігурував у скандалі з [Межигір'ям](#).

Помічники Євгенія Мураєва у ВР 2014 - 2019, не афілійовані з компаніями родини

- [Данило Міро](#), діючий [депутат](#) Дніпровської міської ради від “Слуги Народу”, нині помічник нардепа [Максима Бужанського](#)
- [Руслан Дейнека](#), директор департаменту соцзахисту Харківської ОДА та экс-депутат Харківської обласної ради
- [Валерій Тесля](#), нині помічник харківського депутата від “Слуги Народу” [Дмитра Микиши](#)
- [Євгеній Сироткін](#), экс-депутат Харківської обласної ради від Партії Регіонів та Опоблоку
- [Володимир Пашенко](#), экс-керівник миколаївського [осередку За життя](#)
- [Анатолій Пономарьов](#), [балотувався](#) у Харківську обласну раду від Партії Регіонів у 2006-му
- [Віктор Приступа](#), [балотувався](#) у Харківську облраду від “Відродження” у 2015-му
- [Максим Привалов](#)

- [Роман Романко](#)

Застереження

Ця довідка є результатом дослідження існуючої публічної інформації у формі відкритих даних, має виключно рекомендаційний характер і не може встановлювати будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення.